
B.1 Specifické návrhy pro horské oblasti – Krušné Hory

OBSAH TEXTOVÉ ČÁSTI – B.1 - Krušné hory

1	Charakteristika řešeného území – Krušné hory	4
1.1	Vymezení území způsob vnímání území.....	4
1.1.1	Vymezení řešeného území oblasti dle obcí a správního členění	4
1.1.2	Vývoj území - demografie	5
1.1.3	Problémy k řešení přeshraničních vazeb.....	5
1.1.4	Vazby na vnitřní zájmové území (ostatní části KV kraje)	5
1.1.5	Vazby k Ústeckému kraji.....	6
1.1.6	Vazby na Sasko	7
1.2	Okruhy zájmu v řešeném území	7
1.2.1	Obyvatelstvo, sídelní struktura.....	7
1.2.2	Hospodářství, ekonomická aktivita	9
1.2.3	Školství a zdravotnictví	10
1.2.4	Ostatní občanské a technické vybavení (výběr)	12
1.2.5	Dopravní infrastruktura	12
1.2.5.1	železniční doprava.....	12
1.2.5.2	silniční doprava.....	13
1.2.5.3	doprava v klidu.....	15
1.2.5.4	obslužnost území veřejnou dopravou.....	15
1.2.5.5	cyklistická doprava.....	17
1.2.5.6	pěší turistika.....	17
1.2.5.7	Běžecké areály a trasy	19
1.3	Příroda a krajina.....	20
1.3.1	charakteristika oblasti	20
1.3.2	přírodní limity využití území	20
1.3.3	potenciál krajiny z hlediska cestovního ruchu.....	21
1.3.4	urbanizovaná zeleň, parky (vybrané).....	21
1.3.5	lesnictví	21
1.3.6	zemědělská výroba	22
2	Koncepce rozvoje	23
2.1	Urbanistická koncepce.....	23
2.1.1	Oblasti osídlení	23
2.1.2	Kooperační vazby s vnitřním a vnějším zájmovým územím.....	24
2.1.3	Charakteristika oblasti a zásady urbanistické koncepce	28
2.1.4	Směry přístupu a rozvojové osy.....	30
2.2	Koncepce rozvoje cestovního ruchu a veřejné infrastruktury.....	31
2.2.1	Rozvojové oblasti cestovního ruchu, kooperující střediska	31
2.2.2	Dopravní infrastruktura	33
2.2.3	Technická infrastruktura.....	34
2.2.4	Centra a areály sportu a rekreace	36
2.2.4.1	Nástupní centra / infocentra	36
2.2.4.2	Ubytování, stravování a maloobchod	37
2.2.4.3	Kulturní, historické a urbanistické hodnoty.....	39
2.2.4.4	kryté bazény a vybraná koupaliště	40
2.2.4.5	lázeňství.....	41
2.2.4.6	golfová hřiště	41
2.2.4.7	ostatní sportovní areály	41

2.2.4.8	naučné stezky.....	42
2.2.4.9	rozhledny a vyhlídkové body	42
2.2.4.10	Areály sjezdového lyžování	43
2.2.4.11	Běžecké areály a trasy	43
2.2.5	Specifické hodnoty území	45
2.2.5.1	specifické hodnoty přírody a krajiny	45
2.2.5.2	zaniklé obce	46
2.2.5.3	prameny, lázně, vřídla	46
2.3	Vyhodnocení problémů a záměrů v území	46
2.3.1	Kooperační vazby - shrnutí	46
2.3.2	hlavní problémy.....	48
2.3.3	Některé příklady odpovídající celkové koncepci USHO	48
2.3.4	Shrnutí.....	49
3	Interakce, příklady a podněty pro stabilizaci a udržitelný rozvoj území.....	52
3.1	Interakce dokumentu s vybranými navazujícími strategickými dokumentacemi.....	52
3.1.1	Koncepce běžeckého lyžování v Karlovarském kraji 1. Etapa Krušné hory	52
3.1.2	Strategie rozvoje mikroregionu Sdružení Krušné hory – západ (2005).....	53
3.1.3	Sociologický průzkum v regionu Krušné hory – Západ v místní agendě 21. Zpracovatel Mariánskolázeňsko, dobrovolný svazek obcí	54
3.1.4	Program rozvoje města Kraslice 2007	55
3.1.5	Rozvojový akční plán města Nejdek (aktualizace 2007)	55
3.1.6	Komentář k vybraným územním plánům	56
3.2	Infrastruktura.....	56
3.2.1	Priority rozvoje dopravní infrastruktury z hlediska dostupnosti území a posílení kooperačních vazeb	56
3.2.2	Systémy turistických a rekreačních tras (cyklo a pěší turistika, běžecké lyžování, nástupní a odpočinkové body, zajímavosti na trasách)	59
3.3	Krajina.....	62
3.3.1	Specifické aspekty ochrany přírody a krajiny v souvislosti s rozvojem cestovního ruchu.....	62
3.3.2	Územní důsledky případné územní ochrany nebo realizace vodních nádrží LAPV	63

1 CHARAKTERISTIKA ŘEŠENÉHO ÚZEMÍ – KRUŠNÉ HORY

1.1 Vymezení území způsob vnímání území

1.1.1 Vymezení řešeného území oblasti dle obcí a správního členění

Řešené území horské oblasti Krušné hory je vymezeno administrativním územím následujících obcí:

spr.obvod ORP	obec (město)	počet obyvatel (SLDB) 2011 ¹⁾	výměra km2
Ostrov	Stráž n.Ohří	602	28,97
	Krásný Les	299	22,70
	Jáchymov	3389	51,11
	Boží Dar	196	37,91
	Merklín	1117	23,41
	Aberamy	1315	8,70
	Pernink	746	15,71
	Horní Blatná	527	5,63
	Potůčky	493	32,00
Karlovy Vary	Smolné Pece	135	6,45
	Černava	302	7,07
	Nejdek	8387	52,31
	Nové Hamry	335	25,11
	Vysoká Pec	336	13,36
Sokolov	Tatrovice	169	10,12
	Krajková	901	35,25
Kraslice	Jindřichovice	495	44,40
	Oloví	1858	19,05
	Šindelová	285	38,33
	Rotava	3387	12,03
	Kraslice	6927	81,33
	Bublava	386	6,15
	Stříbrná	432	33,55
	Přebuz	74	29,79
Cheb	Luby	2316	30,69
HO Krušné hory celkem		35 409	671
všechny HO celkem		77 371	1 276
Karlovarský kraj celkem		310 245	3 314
¹⁾ předběžné výsledky			

Počty obyvatel jednotlivých obcí jsou zde uvedeny pouze informativně, pro přehled velikosti obcí a této horské oblasti v porovnání s celkovým řešeným územím všech tří horských oblastí a Karlovarského kraje jako celku. Hlubší demografická analýza je obsažena v předchozí analytické části studie. Předběžné výsledky SLDB 2011 mohou být nepřesné.

1.1.2 Vývoj území - demografie

V období 1970 - 1991 ztratilo území cca 1 350 obyvatel, v posledních dvaceti letech se počet obyvatel zvýšil o cca 2230. Významnou ztrátu (1 550 obyv.) zaznamenalo město Kraslice.

Pozitivní je vývoj měst Abertamy (+270 obyvatel) a Jáchymova (+400 obyvatel)

Doporučení:

Tato města mají rozsáhlé volné (částečně zdevastované) plochy v zastavěném území, které by bylo vhodné využít.

Nárůst o více jak 150 obyvatel za posledních 20 let zaznamenaly dále pouze Horní Blatná, Jindřichovice, Merklín, Nejdek a Krásný les.

Konstatování:

Územní plány většiny obcí nabízejí zastavitelné plochy pro výrazně vyšší rozvoj, než který byl v uplynulém období.

V období 1997 - 2010 bylo dokončeno 810 bytů, nejvíce v Nejdku (213). Nad 50 bytů bylo dokončeno v Jáchymově (74), Kraslicích (59), Božím Daru (56) a Perninku (53).

V 7 obcích bylo za 14 let realizováno méně než 10 bytů.

1.1.3 Problémy k řešení přeshraničních vazeb

Luby – Wernitzgrün

Na přechod s omezením do 3,5t navazuje z české strany silnice II/212, která nemá ovšem odpovídající parametry. Vzhledem k návaznosti na Německou stranu, kde je také silnice s parametry III.třídy je vhodné komunikaci v úseku Luby – hranice přeradit do silnic III.tříd.

Kraslice – Klingenthal

Omezení tonáže do 3,5t zde značně omezuje provoz a další možný ekonomický růst oblasti. V blízké době by se omezení mělo zvýšit na 10t, což je v souladu s koncepcí USHO.

Bublava – Klingenthal:

V současné době je možné přeshraniční silniční propojení Bublavy na saskou silnici B 283 v prostoru Sachsenbergu. Vzhledem k parametrům komunikací na obou stranách hranice je žádoucí jejich zlepšení, které by odpovídalo možnosti vedení autobusů mezi Klingenthalem a areálem Bublava - Stříbrná.

Potůčky – Johannegeorgenstadt:

Stávající silniční přechod je omezen do 3,5t a doprava je vedena přes frekventované tržiště. V souvislosti s rozvojem lyžařského areálu na Plešivci a vzhledem k upřednostňované rozvojové ose německou stranou (dopravní propojení Zwickau–Karlovy Vary) se dá předpokládat nárůst individuální dopravy přes tento přechod. Je žádoucí umožnit průjezd pravidelné autobusové dopravy, tzn. navýšení tonáže do 7t, a nalézt lepší dopravní propojení, které by se vyhnulo frekventované části obce.

Boží Dar – Oberwiesenthal

Silniční přechod resp.silnice I/25 je ve vlastnictví státu. Stávající omezení tonáže do 7t výrazně omezuje využívání tohoto přechodu. Je to dáno skutečností, že přechod sám je v relativně vysoké nadmořské výšce nad 1000 m n.m., a průjezdem poddolovanou oblastí Jáchymova. Nalezení a vybudování nové trasy by bylo jistě přínosem, jeví se však jako ekonomicky velmi náročné.

1.1.4 Vazby na vnitřní zájmové území (ostatní části KV kraje)

Ve sledovaném území jsou jen dvě větší města Kraslice (ORP) a Nejdek (POÚ).

Obě města mohou pro své spádové území saturovat základní obslužné funkce.

Větším problémem je nabídka pracovních příležitostí, která je nedostatečná i pro obyvatele těchto měst a jejich nejbližšího okolí.

Problémem je též dopravní dostupnost těchto center v rámci jejich spádového území.

Pro obyvatele, ale v podstatě i pro návštěvníky – turisty (mimo jedno či dvoudenních) jsou významné vazby k „vyšším“ centrům s větší strukturou a kvalitou služeb.

Těmi jsou krajské město Karlovy Vary a další dvě větší města (ORP) Sokolov a Ostrov.

Velká část ekonomických (a dalších aktivit) je soustředěna v prostoru Karlovy Vary – Sokolov, ve kterém jsou též další města poskytující obslužné funkce a pracovní příležitosti. Jsou to zejména města Nová Role (4,2 tis. obyv.), Chodov (14,1 tis. obyv.), Nové Sedlo (2,7 tis. obyv.) a Vřesová (pracovní příležitosti).

Využití železniční dopravy je možné v koridorech:

Kraslice – Oloví – Sokolov

Potůčky – Pernink – Nejdek – Nová Role – Karlovy Vary

Vzhledem k intervalům a časům dostupnosti je využívanější doprava silniční (autobusová, individuální). Stav silnic zařazených do II. tř. je převážně neuspokojivý.

Východní část území má spojení prostřednictvím silnice I/25 Boží Dar – Jáchymov – Ostrov a navazující silnicí I/13 Ostrov – Karlovy Vary.

Trasa I/25 má téměř v celé délce parametry horské silnice, převýšení Ostrov – Boží Dar je 630 m.

Přes Ostrov jsou vedeny i vazby v koridoru silnice II/221 Potůčky – Pernink – Hroznětín. Ostrov saturuje podstatnou část obslužných funkcí a má velmi dobré silniční spojení s Karlovými Vary.

Západní část horské oblasti – Luby přirozeně spáduje k centru správního obvodu ORP Cheb. Kvalita silnice II/213 je však velmi nízká. Možné je i železniční spojení, problémem je četnost spojů.

1.1.5 Vazby k Ústeckému kraji

Velmi intenzivní vazby existují v oblasti Klínovce, neboť jeho severovýchodní svahy, kde leží podstatná část infrastruktury sjezdového lyžování, leží již na území Ústeckého kraje - na katastru malého města Loučná pod Klínovcem (0,1 tis. obyv.). Součástí širšího „rekreačního areálu“ je i blízká větší obec Kovářská (1,2 tis. obyv.), kde je i základní škola. Území je významné zejména rekreačními aktivitami. Zejména Loučná s propojením na Oberwiesenthal má značný rozvojový potenciál.

Vzhledem k tomu, že významný sídelní (obslužný) potenciál mají města na Ohři, je hlavní spojení oblasti Klínovce přes Ostrov.

Železniční spojení vedené přes Křímov (zastávky Kovářská a České Hamry) není pro vazby Klínovce využíváno.

Spojení na Vejprty je možné s využitím saské silnice B95.

Charakteristiky vybraných měst a obcí Ústeckého kraje

Chomutov – 49,8 tis. obyv., město od r. 1355 – historická spojnice Čech a Saska, od r. 1870 železnice, 1870 železářny Mannesmann, jádro si zachovalo středověký půdorys, okolí města zdevastováno povrchovou těžbou uhlí, v současné době v podstatě dvojměstí s Jirkovem s cca 70 tis. obyv.

Loučná pod Klínovcem - 0,1 tis. obyv., 850 lůžek ubytovací kapacita, areál sjezdového lyžování severovýchodně Klínovce,

Kadaň – 17,8 tis. obyv., jedno z nejvýznamnějších měst v severních Čechách, statut města 1259, již 1234 minoritský klášter (1724 zrušen), dále kláštery Alžbětinek a Františkánů (1474,

národní kulturní památka), městské opevnění z 2. pol. 14. stol., od roku 1978 MPR, městské gotické opevnění je nejzachovalejší a nejdelší v ČR, ze 4 bran zachována západní Mikulovická, dochovaná radniční věž je vysoká 54 m (vstup na ochoz), informační centrum

1.1.6 Vazby na Sasko

Pro většinu obcí jsou relativně dobře dostupná střediska na saském území, která většinou leží přímo na hranicích ČR. Města Markneukirchen, Klingenthal, Johanngeorgenstadt a Kurort Oberwiesenthal jsou základními centry.

Dojíždka do škol v podstatě nepřipadá v úvahu.

V západní části Krušných hor na saské straně je základní (nižší) centrum **Markneukirchen** (6,6 tis. obyv.) vzdálené od města **Luby** (2,4 tis. obyv.) 9 km. Spojující silnice (na území ČR II. tř.) má velmi špatné parametry na obou stranách hranic.

Markneukirchen nemá významnější turistickou infrastrukturu. Základní centrum **Klingenthal** (8,3 tis. obyv.) leží přímo na hranicích. Město **Kraslice** (7,1 tis. obyv.) je od hranic vzdálené cca 4 km. Kraslice (ORP) jsou v podstatě s Klingenthalem srovnatelným střediskem.

Klingenthal je střediskem zimních sportů, zejména běžecké tratě, skoky na lyžích, významnější sjezdovka je jen na Aschbergu.

Ubytovací kapacita prostoru Klingenthal-Zwota je jen cca 600 lůžek.

Ve vzdálenosti cca 15 km (spojení též železnicí) severozápadním směrem leží město **Schöneck** (3,4 tis. obyv.) s areálem Ferienpark (sjezdové lyžování, akvapark) s ubytovací kapacitou 1 220 lůžek.

Sdružení základních center **Johanngeorgenstadt** (4,7 tis. obyv.) a **Breitenbrunn** (5,9 tis. obyv.) nemá na české straně ekvivalent významnějšího osídlení.

Přímo na hranicích leží obec **Potůčky** (0,4 tis. obyv.) a ve vzdálenosti 8 km malé město **Horní Blatná** (0,6 tis. obyv.). Základní školství v tomto území saturuje **Pernink** (0,7 tis. obyv.) s úplnou základní školou. Je zde též zdravotnické zařízení.

Na saské straně je v Erlabrunnu (součást města Breitenbrunn) významná klinika.

V oblasti Klínovec – Fichtelberg neexistují významnější centra osídlení. **Boží Dar** (0,2 tis. obyv.) a **Kurort Oberwiesenthal** (2,5 tis. obyv.) jsou především centry cestovního ruchu.

Kurort Oberwiesenthal je nejvýznamnějším rekreačním centrem v Erzgebirge a nejvýznamnějším centrem zimní rekreace a lyžování v bývalé NDR. Ubytovací kapacita je cca 3 000 lůžek, zahrnuje několik hotelů vyšší kategorie (bazény).

Nejbližším centrem na české straně je **Jáchymov** (3,1 tis. obyv.) vzdálený od hranic cca 5 km, faktickým centrem je až **Ostrov** (17,3 tis. obyv.) vzdálený od hranic 17 km.

Na saské straně je nejbližším (středním) centrem **Annaberg-Buchholz** (22,1 tis. obyv.), nemocnice atd., vzdálený od Božího Daru 25 km.

V tomto koridoru by mohlo být perspektivně funkční přeshraniční (základní) centrum **Bärenstein** (2,5 tis. obyv.) – **Vejprty** (3,3 tis. obyv.).

1.2 Okruhy zájmu v řešeném území

1.2.1 Obyvatelstvo, sídelní struktura

Krušné hory představují plošně i populačně (35,3 tis. obyv., 2010) největší část sledovaných horských oblastí. Rozvinula a dochovala se zde malá městská centra s místním pracovním a obslužným významem (Kraslice, Nejdek, Jáchymov a také Luby), průmysl využil většinu ploch ve stísněných údolích. Jáchymov se rozdělil na chátrající historickou a na relativně

prosperující lázeňskou část. Příkladem plánovitě založeného horního města, které ztratilo svou funkci, je Horní Blatná.

Po roce 1990 oblast populačně mírně rostla, tendence k poklesu se objevila teprve v posledních třech letech. Uvnitř oblasti je vývoj jednotlivých obcí, resp. částí obcí (sídél), výrazně diferencován. Vybrané obce ilustruje graf níže. Typologicky je možno komentovat tyto skupiny:

Rostoucí malá sídla (např. obce Krásný Les, Smolné Pece, Černava, Tatrovice, Jindřichovice aj.) - faktor polohy, resp. dostupnosti z pánevních center je zde klíčový. Tato sídla jsou většinou situovaná svahu Krušných hor, mají rozvolněnou strukturu, jejich zemědělskou funkci nahradila rezidenční, je možno mluvit o specifické a omezené formě suburbanizace.

Další rozvoj a zahušťování těchto sídel lze doporučit. Naopak nedoporučujeme zakládání nových soustředěných lokalit rodinných domů („satelitů“).

Postupnou transformací prochází i rekreační funkce venkovských domů na trvalé bydlení v obcích typu Stráž nad Ohří, ale i v náhorních polohách v Perninku, Vysoké Peci a dalších. Významnou transformaci kolonií individuálních rekreačních chat nelze očekávat (v celé oblasti je téměř 2 tisíce chat).

Malá města v oblasti po roce 1990 počet obyvatel ztrácejí – Kraslice a Luby trvale a Nejdek po dočasném vzestupu. Pouze Jáchymov rostl výrazněji díky atraktivnosti lázeňské části a horských částí v dobré dostupnosti od Ostrova, poslední 2 roky město jako celek již také ztrácí.

Doporučujeme věnovat veškerou možné úsilí na regeneraci historického centra Jáchymova a využít potenciál jednoho z mála autentických středověkých horních měst v ČR pro cestovní ruch. Celkově doporučujeme usilovat o stabilizaci bytového fondu, obyvatelstva a pracovních příležitostí v této kategorii malých měst a sledovat spíše kvalitativní rozvoj všech složek vč. rozvoje obslužných funkcí pro jejich spádové zázemí a pro podporu cestovního ruchu.

Oloví a Rotava jsou rozděleny na relativně dosud dobře udržovaná a vybavená panelové sídliště a „údolní“ průmyslové části s problémy brownfieldů. Města tohoto typu jsou populačně mírně ztrátová, jejich osud výrazně závisí na místních zaměstnavatelích a majitelích bytového fondu.

Tento typ měst představuje reálnou hrozbou pro vznik sociálně vyloučených lokalit; sem je třeba napřít hlavní pozornost správních orgánů.

Horské rekreační obce mají velmi diferencovaný vývoj. K demografickým výkyvům přispívá i sezónní kolísání populace a nepřesná evidence pobytu, zejména cizinců. V obcích jako Nové Hamry, Stříbrná, Bublava, Pernink se rekonstruovala většina ubytovacích kapacit, proběhly i další investice do infrastruktury, ale zatím jen výjimečně překonaly kritickou mez v nabídce pro cestovní ruch a nastartovaly využití potenciálu pro cestovní ruch, výjimkou je zde Boží Dar. Abertamy jsou nadprůměrně zatíženy zanedbaností fondů z minulosti a sociální skladbou obyvatel.

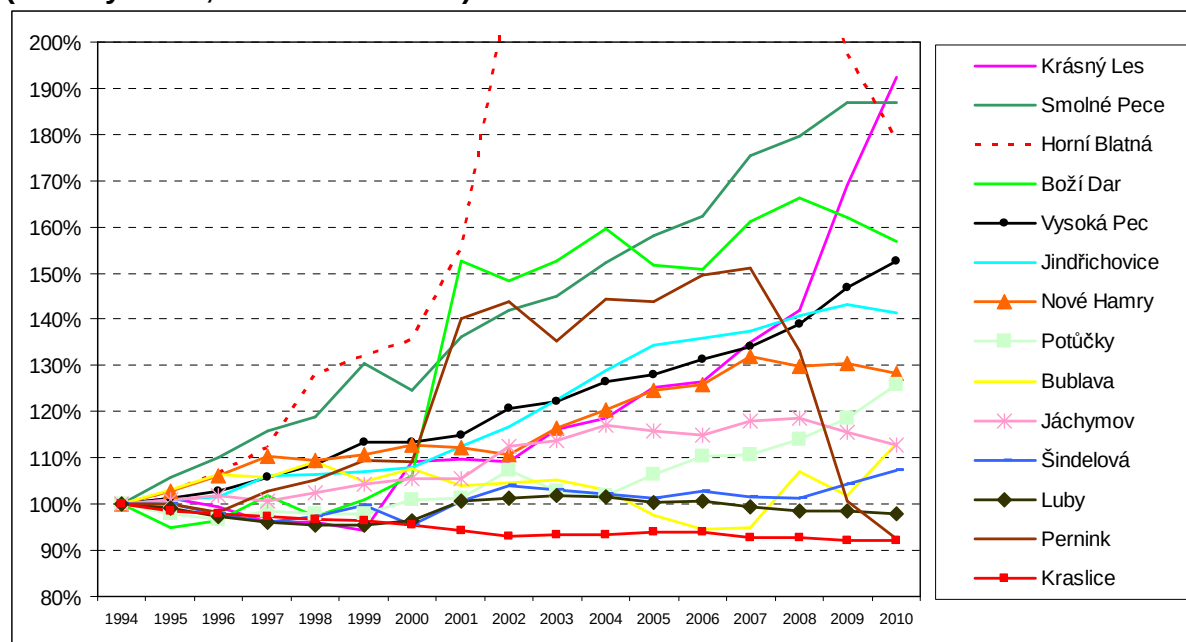
Doporučením pro tyto obce je soustředěné a koordinované doinvestování služeb pro cestovní ruch a společný marketing.

Obec Potůčky jsou zvláštním fenoménem s enormním rozvojem obchodu v hraniční poloze a vlivem na zaměstnanost v okolních obcích. Ekonomický základ takového vývoje je samozřejmě nejistý, ale dosud prokázal svou životaschopnost a adaptabilitu, takže zásadní „propad“ obce není asi nutno očekávat.

Poslední skupinou jsou jednoznačně **deprivovaná drobná sídla** v nejodlehlejších polohách podél hranice (např. odloučené části města Kraslice).

Doporučujeme podporovat jejich zachování formou rozvoje individuální rekreace (chalupy) a případně řešit jejich plochy zemědělských brownfieldů.

Vývoj počtu obyvatel ve vybraných obcích Krušnohorské oblasti (bazický index, rok 1994...100 %)

Zdroj: ČSÚ (www.czso.cz), průběžná bilance obcí

1.2.2 Hospodářství, ekonomická aktivita

Podle bilance pohybu za prací dle SLDB 2001 (viz tabulky v kap. 5.1 v analytické části studie) bylo v oblasti cca 14,5 tisíce pracovních příležitostí. Vyjíždka do zaměstnání z oblasti (celkem 6,4 tis. osob) převyšovala dojíždku (4,7 tis. osob). Vyjíždka směřuje do center v pánevních částech kraje. Vyjíždka do zahraničí má zatím jen okrajový význam a vzhledem k ekonomické depresi v Sasku nepředpokládáme výrazné změny.

Největší koncentrace **pracovních příležitostí** je v Nejdku (cca 3,9 tis.), Kraslicích (3,3 tis.), Jáchymově (1,6 tis.) a Lubech (1 tis.). **Sektorová skladba** pracovních příležitostí kolísá podle zachované zemědělské a lesnické funkce (např. v Horní Blatné přes 40 %), podobně kolísá zastoupení terciéru (služeb), v oblasti to bylo celkově 45 %, extrémní jsou Potůčky s 92 %, nadprůměrný jsou i Boží Dar a Jáchymov. V sekundéru (průmysl, stavebnictví) dominuje zaměstnanost v Lubech, Nejdku a Rotavě.

Celkově je možno hodnotit průmysl v oblasti jako poměrně diverzifikovaný a stabilizovaný (poté, co prodělal výraznou redukci v zaměstnanosti). Pozitivním faktorem jsou vlastnické i obchodní vazby na Německo (např. Witte Nejedek a další dodavatelé pro automobilky) a zachování tradičních výrob (Amati Denak, Strunal CZ) a dokonce i vlnářství v Nejdku. Pro sociální situaci i kupní sílu v obcích je klíčovým ukazatelem **nezaměstnanost**. V oblasti se udržuje nad úroveň kraje i ČR. Rozdíl není významný v hlavních centrech, ale v malých obcích se ojediněle blíží až k třetině práceschopného obyvatelstva (Přebuz, Krásný Les, Tatrovice, z větších obcí jsou ohroženy Oloví, Rotava a Abertamy (kolem 20 %). Karlovarský kraj je trvale na posledním místě v ČR v produkci HDP na obyv., totéž platí i o průměrných mzdách (medián hrubé měsíční mzdy zaměstnanců v kraji v roce 2009 byl 19 875 Kč) a platí to i pro úroveň starobních důchodů.

Oblast bude i nadále ekonomicky závislá na zaměstnanosti v pánevních centrech (těžba, energetika, chemie, služby), velký význam má ale i průmysl místních center. Cestou ke snížení závislosti na vnějších centrech (vč. náročné vyjíždky za prací) a zvýšení ekonomické stability horské oblasti (např. v případě recese automobilového průmyslu) je:

- podpora místních perspektivních ekonomických subjektů

- vytváření územních a infrastrukturních podmínek pro jejich rozvoj (s přednostní regenerací brownfieldů)
- posilovat zaměstnanost a daňové výnosy z komplexu služeb pro cestovní ruch.

1.2.3 Školství a zdravotnictví

Školství by se mělo stát vzhledem k podprůměrným sociálním charakteristikám oblasti prioritou rozvoje. Kapacity budov a zařízení by měly být postačující i do budoucna (řešit je nutno běžné technické a provozní nedostatky). Žádoucí je koordinace mezi obcemi navzájem a s centry v pánevní části kraje. Pozornost by se měla soustředit na kvalitu výuky a personální úroveň školství. Obecně je žádoucí podporovat střední školství jako centra vzdělanosti v místních centrech (Nejdek, Kraslice a případně i další) s reflektováním místních potřeb (technické obory, cestovní ruch, umělecké školy atd.). Nabízí se kooperace se Saskem, kde jsou nadbytečné kapacity v kvalitních centrech (např. Klingenthal), mj. pro zlepšení úrovně znalostí němčiny. Pro konkrétní optimalizaci kapacit školství ve výhledu na cca 10 let vč. dojížděkových poměrů je nutno zpracovat podrobné studie.

Zdravotnická vybavenost koreluje s populační velikostí sídel. Kraj má asi 1650 lůžek v 5 **nemocnicích** v údolních centrech (kromě K. Varů v Sokolově, Ostrově, Chebu a M. Lázních). V Kraslicích byla nemocnice zrušena. Tato síť se již zřejmě nebude redukovat, radiální vztahy ze zázemí jsou vyhovující, problémem je ale špatný stav silnic, zejména v zimě.

Stanice **záchranné služby** jsou v Kraslicích a Nejdku, mimo řešené území ve Vejprtech (pro oblast Klínovce) a v hlavních centrech pánevní části kraje.

Zranění jsou předáváni na úrazová oddělení nemocnic v Ostrově a Karlových Varech, z oblasti Klínovce někdy také do Mostu. Letecká záchranná služba létá z Líní u Plzně nebo z Ústí nad Labem (podobné časy doletu, cca 20 min.). Kvůli častému výskytu mlhy (na Klínovci se uvádí 300 dnů v roce) je ale využití vrtulníků ojedinelé.

Horská služba má v oblasti poměrně hustou síť - základnu (Dům HS) v Božím Daru a stanici na Klínovci, další stanice jsou v Bublavě, Nových Hamrech a Perninku. Na Bublavě se připravuje výstavba nového objektu, který spolufinancuje i Sasko a bude se podílet i na jeho provozu.

Doporučujeme vyhovět požadavkům HS na vybudování operativní základny na Ryžovně.

Obecným problémem záchranné služby a horské služby mohou být dojezdové časy v horách, zejména ve směrech rovnoběžných se státní hranicí v zimních podmínkách. Zákonem garantovaný dojezdový čas rychlé záchranné služby (20 min. s pokrytím 95% území) je v zásadě dodržován.

Zdravotnické vybavení v Krušnohorské oblasti

rok 2009	Samost. ordinace nebo detaš. pracoviště sam. ordinací							sdruž. ambul. zař., zdr. středisko	Dětský domov	LDN Nejdek	ostatní samost. zařiz.	lékárna
obec	děti a dorost	dospělí	stomat.	gyn.	speci- lista	ostatní	zdr.slужba, rychlá záchr. sl.					
	počet	počet	počet	počet	počet	počet	počet	počet	místa	lůžka	počet	počet
Abertamy	1	1	1									
Horní Blatná		1										
Jáchymov	1	3	2	1	1							2
Jindřichovice		1										
Krajčková	1	1										
Kraslice	4	5	3	2	4	8	1	1				3
Luby		1						1				1
Merklín		1	1									
Mnichov		1										
Nejdek	2	4	3	1	8	3	1			90		2
Oloví	1	1	1									
Pernink		1	1	1								1
Potůčky		1										2
Rotava	1	2	1	1	1							
Stráž nad Ohří		1										
celkem	11	25	13	6	14	11	2	2	0	90	0	11

Zdroj: Ústav zdravotnických informací MZ

Vybavenost koreluje s populační velikostí sídel. Kraj má asi 1650 lůžek v 5 **nemocnicích** v údolních centrech (kromě K. Varů v Sokolově, Ostrově, Chebu a M. Lázních). V Kraslicích byla nemocnice zrušena. Tato síť se již zřejmě nebude redukovat, radiální vztahy ze zázemí jsou vyhovující. Problematická je nízká technická kvalita silnic a jejich údržba zejména v zimních měsících.

Stanice **záchranné služby** jsou v Kraslicích a Nejdku, mimo řešené území ve Vejprtech (pro oblast Klínovce) a v hlavních centrech pánevní části kraje.

Zranění jsou předáváni nejčastěji na úrazová oddělení nemocnic v Ostrově a Karlových Varech, z oblasti Klínovce někdy také do Mostu. Letecká záchranná služba létá z Líní u Plzně nebo z Ústí nad Labem (podobné časy doletu, cca 20 min.). Díky častému výskytu mlhy (na Klínovci se uvádí 300 dnů v roce) je využití vrtulníků ojedinelé.

Horská služba má v oblasti poměrně hustou síť - základnu (Dům HS) v Božím Daru čp. 204 a stanici na Klínovci, další stanice jsou v Bublavě, Nových Hamrech a Perninku. Na Bublavě se připravuje výstavba nového objektu, který spolufinancuje i Sasko a bude se podílet i na jeho provozu.

Obecným problémem záchranné služby a horské služby mohou být dojezdové časy v horách, zejména ve směrech rovnoběžných se státní hranicí v zimních podmínkách. Zákonem garantovaný dojezdový čas rychlé záchranné služby je zatím dodržován (nový zákon o zdravotnické záchranné službě, který předkládá Min. zdravotnictví a který by měl platit od 1. 1. 2012, navrhuje prodloužení dojezdu z 15 na 20 min. s tím, že krajský zřizovatel služby takto pokryje 95 % území).

Kvůli protáhlému tvaru řešené oblasti zde působí mnoho úřadů různých působností, ale skladebnost je již zajištěna (tj. nekříží se směry dojíždění pro občany). Zdejší výběr sídel ORP je v rámci ČR a v intencích správní reformy přiměřený. Nejdek jako sídlo ORP není vymezen z důvodu minimálního zázemí a přijatelné dostupnosti do Karlových Varů, i když velikost Nejdku by byla v rámci 206 sídel ORP v ČR možná (byl by asi 60. „nejmenším“ sídlem ORP). Průmyslovější Nejdek je zároveň i větším městem než Kraslice.

1.2.4 Ostatní občanské a technické vybavení (výběr)

Technické vybavení se výrazně zlepšilo za posledních 10 let, deficity řeší většina územních plánů. Nejhorší situace je zatím v odkanalizování.

U plynofikace odlehlých sídel ze sítě je rentabilita krajně nejistá, ačkoli je vhodné zohledňovat i čistotu ovzduší v inverzních částech horské oblasti. Je žádoucí prověřovat v předstihu i kapacitu přenosových sítí pro vytápění elektřinou.

Problémy s tlakem na redukci sítě pošt a služeben policie doporučujeme řešit proaktivně, např. z pozice celého kraje. Některé služby pošt je možno sdružovat s dalšími (prodejny, úřady, informační centra aj.).

Větrné elektrárny

Seznam větrných elektráren v Krušných horách v Karlovarském Kraji:

Jindřichovice, Horní Částkov I., Horní Částkov II, Čížebná - Nový Kostel I., Čížebná - Nový Kostel II., Boží Dar – Neklid, Boží Dar - Neklid II., Boží Dar III. Celkový instalovaný výkon je 21MW.

Vodní elektrárny

Stávající

název	celkový instalovaný výkon [MW]	rok uvedení do provozu	vodní tok	provozovatel
Horka	0.429	1983-2008	Libocký potok	Povodí Ohře

Zásobování vodou

V řešeném území horských oblastí je potřeba dořešit zásobování pitnou vodou. Veřejný vodovod nyní chybí na Bublavě.

1.2.5 Dopravní infrastruktura

1.2.5.1 železniční doprava

Krušné hory jsou zpřístupněny od celostátní tratě č. 140 Chomutov – Karlovy Vary – Cheb regionálními tratěmi:

- č. 141 Karlovy Vary dolní nádraží – Dalovice - Merklín
- č. 142 Karlovy Vary – Potůčky – hranice SRN (Krušnohorský Semmering)
- č. 145 Sokolov – Kraslice – st. hranice (Klingenthal)

S ohledem na turistický ruch jsou významné zejména regionální trasy s napojením na železniční síť v SRN. Důkazem jsou např. pravidelné linky Sokolov – Kraslice – Klingenthal – Zwickau, nebo Karlovy Vary – Nejdek – Potůčky – Johanngeorgenstadt – Zwickau. Vlakové propojení mezi ČR a SRN je zahrnuto v přeshraničním dopravním systému EgoNet.

1.2.5.2 silniční doprava

Oblast Krušných hor v Karlovarském kraji je na tah R6 a I/13 napojena radiálami ve směru sever - jih:

- I/25 (SRN Oberwiesenthal, Boží Dar, Jáchymov, I/13 Ostrov)
- II/221 (SRN Johanngeorgenstadt, Potůčky, Horní Blatná, Pernink, Merklín, I/13 Ostrov)
- II/220 (Nejdek, Karlovy Vary I/6)
- II/210 (SRN Klingenthal, Kraslice, Jindřichovice, I/6 Sokolov)
- II/212 (SRN Wernitzgrün, Luby, Kynšperk nad Ohří I/6, R6)

Některé radiály jsou v horských oblastech propojeny silnicemi II. tříd.

- I/219 (I/25 Boží Dar, Abertamy, Pernink II/219)
- II/218 (II/210 Kraslice, Luby II/212)

Sít silnic doplňují silnice III. tříd a místní komunikace.

Stávající stav

- I/25 (SRN Oberwiesenthal, Boží Dar, Jáchymov, I/13 Ostrov) - Problematické místo je průtah Jáchymova a směrové oblouky nad Jáchymovem. Průjezd Jáchymovem je omezen pro nákladní vozidla.
- silnice II/221 je průběžně rekonstruována. Problematické místo je průjezd Hroznětína, průjezd Pstruží a zejména průjezd Horní Blatnou (špatné rozhledové poměry na náměstí, podjezd pod železnici s nepřehledným dopravním řešením a nedostatečnou podjezdnou výškou pro silnici II. třídy (stávající je 3,5m, má být 4,8m). Hraniční přechod Johanngeorgenstadt - Potůčky není koncipován na nákladní a autobusovou dopravu.

- II/220 úsek Nejdek - Stará Role je bezproblémový. Méně komfortní je průjezd úseku Stará Role – R6 z důvodu průjezdu obce po komunikaci s výskytem relativně malých směrových oblouků, řadou křižovatek a úrovňového železničního přejezdu.

- II/222 na stávající trase R6 Karlovy Vary – Chodov – Vřesová – Dolní Nivy II/210 se dle ZÚR předpokládá nová přeložka v úseku Karlovy Vary – Chodov, kde je navržen severovýchodní obchvat.

- II/210 (SRN Klingenthal, Kraslice, Jindřichovice, I/6 Sokolov)
Stávající komunikace odpovídá svými parametry silnici II. třídy. Problematickými místy jsou některé směrové oblouky v úseku od odbočky na Dolní Rotavu – Jindřichovice, dále průjezd Jindřichovicemi a některé směrové oblouky v úseku Jindřichovice – Dolní Nivy. Málo přehledným místem křižovatka II/210 se silnicí II/222 (na Vřesovou) u obce Dolní Nivy.

- II/212 (SRN Wernitzgrün, Luby, Kynšperk nad Ohří I/6, R6)
Komunikace v úseku Luby – hraniční přechod Luby – Wernitzgrün byla zrekonstruována, avšak šířkové uspořádání neodpovídá kategorii II. třídy. Šířka zpevnění je místy pouze 4m bez chodníků. Komunikace je zde s omezením vjezdu vozidel nad 3,5t a je přitom využívána současně jako turistická stezka. V úseku Luby – II/213 Nový Kostel komunikace svými parametry odpovídá silnici II. třídy. Problémový úsek je dále směrem na Kynšperk nad Ohří z důvodu nevhodných směrových parametrů na průtazích sídly Nový Kostel a Kynšperk nad Ohří.

V souvislosti s bezpečností silničního provozu je vhodné vybavit komunikaci od Lubů k hranicím chodníkem, případně doprovodnou cyklotrasou / cyklostezkou. Dále je potřeba stávající silnici upravit šířkově na kategorii II. třídy.

- II/219 (I/25 Boží Dar, Abertamy, Pernink, Nejdek)
Parametry silnice v úseku I/25 – Pernink vyhovují kategorii silnice II. třídy
V úseku Pernink – Nejdek se jeví jako problematické místo
 - o úrovňový nechráněný železniční přejezd u Perninku
 - o nevhodné směrové vedení trasy u železničního mostu
 - o podjezdná výška pod železničním mostem je 2,4m (na silnicích II. tříd má být 4,8m a na silnicích III. tříd 4,5m)
- II/218 (II/210 Kraslice, Luby II/212)
Komunikace odpovídá svými parametry silnici II. třídy.

Silniční síť doplňují silnice III. tříd. Některé z nich tvoří důležité spojnice mezi silnicemi II. tříd (radiálami). Jejich technický stav není obecně dobrý, některé mají velmi malé dopravní vytížení.

Mezi významnější patří III/21047 (Pernink – Nejdek), III/21047 resp. III/21041 (Nejdek – Jindřichovice – II/210 Kraslice) vytvářející společně s II/219 paralelní komunikaci k R6 ve vyšších polohách právě v horských oblastech. Dále sem patří silnice III/21042 a III/21036 (II/210 Anenské údolí – Oloví – Boučí II/210).

- III/21047 (Pernink – Nejdek - Jindřichovice)

Tato komunikace má z převážné části parametry silnice III třídy, úsek od odbočky na Vřesovou (III/21035 dříve II/222) po Jindřichovice má parametry silnice II třídy.

- III/21041 (Nejdek Lesík – Šindelová – Dolní Rotava – napojení II/210)

Komunikace je alternativním propojením Nejdek II/210 u Jindřichovic.

V úseku Nejdek Lesík – Šindelová má komunikace parametry silnice III. třídy. Úsek Šindelová – Rotava má parametry II. třídy.

- III/21042 a III/21036 (II/210 Anenské údolí – Oloví - Boučí II/210)

Komunikace slouží jako zkratka / propojka silnice II/210 pro dopravní vztah Kraslice – Sokolov. V nedávné době zde proběhla řada rekonstrukcí týkajících se zejména zlepšení směrových parametrů a sanací opěrných zdí.

Napojení na II/210 v Anenském údolí je problematické z hlediska špatného úhlu napojení, rozhledových parametrů a tvaru křižovatky. V úseku Anenské údolí – Oloví má komunikace parametry II. třídy, nevyhovující jsou ovšem úrovňové nechráněné přejezdy železniční tratě Sokolov – Kraslice.

Šířkové uspořádání odpovídá silnici III. třídy, místy II. třídy. Komunikace je zde vedena na svazích podél údolí Svavy čast v odřezu, tísňená z obou stran opěrnou zdí nebo strmým svahem. Možnosti na rozšíření jsou minimální.

Další komunikace s vyšší intenzitou dopravy jsou III/21046, III/2187 a III/21012 zpřístupňující zejména od Kraslic oblast Bublava, Stříbrná.

- III/21046 (Kraslice – Bublava) Komunikace odpovídá parametrům III. třídy.
- III/2187 (Klingenthal - Bublava – Stříbrná) Na hraničním přejezdu je zde zákaz vjezdu nákladních vozidel. Šířka zpevnění je cca 3,5-4m bez chodníků, je využívána jako turistická stezka.
- III/21012 (Kraslice – Stříbrná - Přebuz – Vysoká Pec - Nejdek)
Úsek Kraslice – Stříbrná - parametry jsou na II. třídu.
Úsek Stříbrná – Přebuz – parametry jsou zejména na III. třídu. Je po ní vedena cyklotrasa krušnohorská magistrála.

Další komunikace III. tříd v dotčených horských oblastech nejsou nyní nijak dopravně významné.

1.2.5.3 doprava v klidu

Seznam parkovišť souvisejících s Krušnohorskou lyžařskou magistrálou na návazných stopách, kdy přímo z parkoviště lze nastoupit na spojkou na KLM:

Bublava, Stříbrná, Přebuz, Jelení, Pernink 2x, Horní Blatná, Abertamy 2x, Hřebečná, Jáchymov (Cihelna), Boží Dar, Neklid, Klínovec, Suchá, Loučná pod Klínovcem, Pod Meluzínou.

Další parkoviště a nástupní místa související s běžeckým lyžováním:

Nejdek 2x, Vysoká Jedle, Tisová, Vysoká Pec, Nové Hamry 3x

Areály sjezdového lyžování / parkoviště

- Suchá / ne
- Klínovec – Jih / ne, parkoviště (rozcestí pod hájenkou) od dolní stanice vzdáleno cca 500m
- Neklid / ano
- Boží Dar – Nová / ano
- Jáchymov – Stříbrný vrch / ano malé
- Nové Město - Náprava / ano
- Nové Město / ne
- Mariánská / ne
- Merklín / ano
- Plešivec – Švýcarská bouda / ne
- Abertamy / ano
- Pernink – Velflink / ano
- Pernink – U nádraží (Vila) / ano
- Potůčky – U zastávky / ano
- Potůčky – U Nádraží / ano
- Nové Hamry – U kostela / ano
- Nové Hamry – buben (velká sjezdovka) / ano
- Stříbrná – Lišák / ano
- Bublava / ano, nedostatek parkovacích ploch
- Kraslice Krajka / ano
- Kraslice – „Saporo“ / ano, nedostatek parkovacích ploch
- Aš – Háj / ano
- Mariánské Lázně / ne, je dosažitelný MHD

1.2.5.4 obslužnost území veřejnou dopravou

Veřejnou dopravou jsou míněna pravidelná linková spojení veřejnou železniční a autobusovou dopravou, společně se skibusy a cyklobusy.

V Karlovarském kraji funguje několik dopravců nabízející slevové karty.patří sem :

- dopravní systém „IDOK“ s čipovou kartou AKV
- přeshraniční systém EgroNet.
- pro odbavení na cyklolinkách lze použít speciální čipovou kartu CykloEGRENSIS
- Čipová karta LIGNETA – platí pouze na linkách AD LIGNETA regionalbus s.r.o.
- Čipová In-karta Českých drah – určena pro zákazníky ČD

Skibusy

- Cheb - Karlovy Vary - Boží Dar - Klínovec - Loučná, háj. park, jezdí 1x v sobotu
Doprava je vedena jen v případě příznivých sněhových podmínek na Božím Daru

- Skibus z Jáchymova lázní k dolní stanici lanovky Klínovec - jih jezdí pro skupiny zdarma, nutno objednat.
- Jirkov – Chomutov – Klínovec – Boží Dar a zpět (Ústecký kraj) v sobotu 1x denně
- Kadaň - Klášterec n. Ohří - Boží Dar (Ústecký kraj)
jede o víkendech a ve státem uznané svátky
- Klínovec linka č.1: Klínovec - Háj - Klínovec (Ústecký kraj)
4x denně

Autobusová nádraží a dopravní terminály související s obsluhností řešeného území Krušných hor:

- Karlovy Vary – terminál (Dolní nádraží)
- Kraslice - dopravní a turistické infocentrum
- Sokolov - autobusové nádraží

Právě probíhá příprava nových dopravních terminálů (místa kde se mimo jiné sloučí autobusové a vlakové nádraží)

- Cheb
- Sokolov

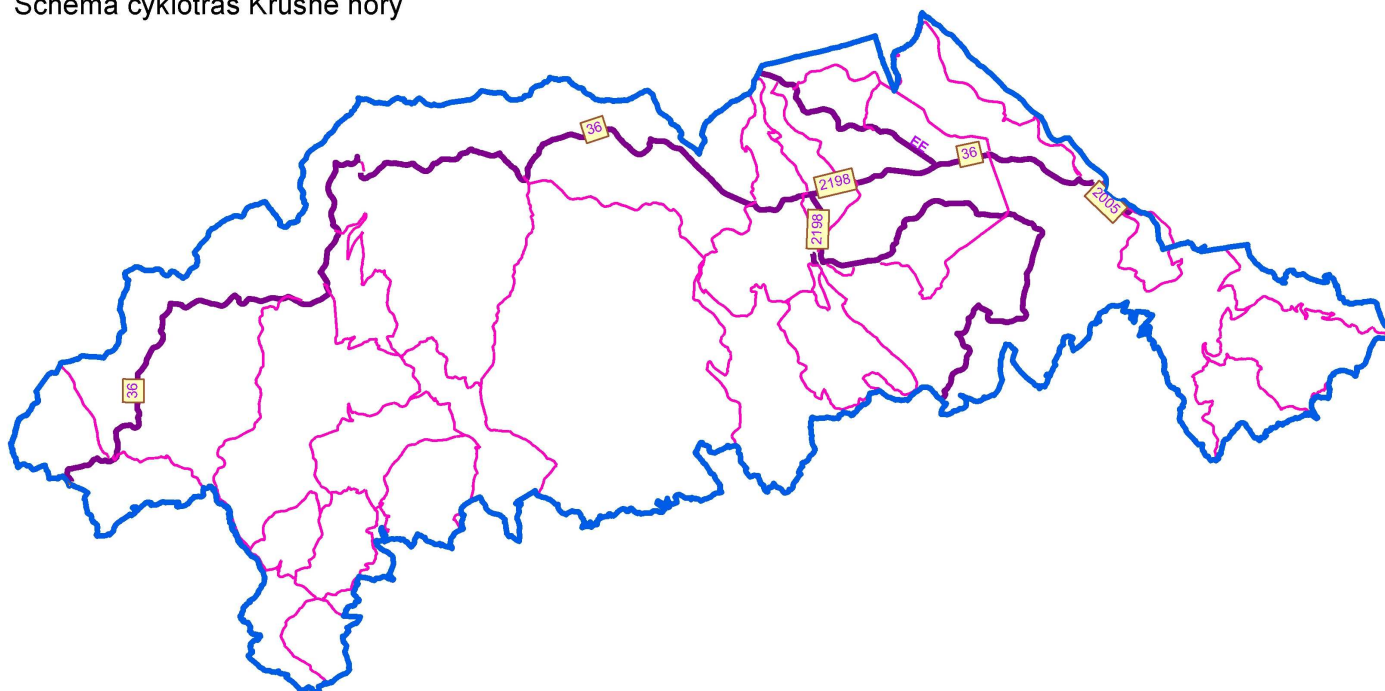
Hromadná doprava je zajištěna autobusovou a železniční dopravou. Četnost spojů by měla být upravována dle jejich vytíženosti. Vedení železničních tratí a umístění zastávek je ovlivněno složitým terénem. V koridorech, kde se provozuje osobní doprava po železnici, je četnost spojů srovnatelná s autobusovou dopravou, o víkendech je i častější. Na autobusové dopravě jsou ovšem závislé vlakem nepřístupné oblasti např. Jáchymov, Boží Dar, Rotava, Bublava, Stříbrná a další.

1.2.5.5 cyklistická doprava

Většina cyklistických tras je napojena na páteřní cyklotrasu 36-3, 36-4, která probíhá celými Krušnými horami. Síť cyklotras je relativně hustá. Územím probíhá páteřní cyklotrasa Euregio Egrensis (EE), která je na území Krušných hor vedena po stávající cyklotrase 2198. Vede z Potůčků přes Jáchymov na Ostrov s napojením na cyklostezku Ohře (204). Její další trasa je po cyklotrase č. 362 a 361 přes Loket, Bečov nad Teplou, Teplou, Mariánské Lázně a po cyklostezce 36 do Českého lesa.

Velká část tras je vedena z důvodu ochrany přírody po silnicích III. tříd (včetně páteřní cyklostezky 36), dále zejména po lesních cestách.

Schéma cyklotras Krušné hory

Specifickou částí cykloturistiky je sjíždění extrémně náročných terénů. V Oblasti Božího Daru jsou to Klínovecké sjezdařské downhill trasy s možností vyvezení kola sedačkovou lanovkou na Klínovec. Na Klínovci se každoročně pořádají pohárové závody a mistrovství České republiky ve sjezdu na horských kolech.

Navrhované cyklotrasy jsou součástí výkresu.

Níže jsou mapy pro letní turistiku v oblasti Boží Dar – Potůčky. Mapu poskytl Městský úřad Boží Dar (2011)

1.2.5.6 pěší turistika

Síť značených tras dle Klubu českých turistů je někdy totožná s trasou cyklotras. Je to zapříčiněno špatnou průchodností územím z důvodu chráněných oblastí. Tyto trasy propojují zajímavá místa v oblasti (rozhledny, památky, přírodní atraktivity) a jsou na ně napojeny např. naučné stezky.

Zajímavé turistické okruhy a místa jsou např.:

- Božídarsko - Ježíškova cesta, Božídarské rašeliniště, Blatenský vodní příkop, Lukáš Bauer Tour a Jens Weissflog Tour, Starý hraniční kámen, Klínovec, Rýžovna, Jáchymov, Kurort Oberwiesenthal
- Jáchymov - Jáchymovské peklo
- Horní Blatná - Rozhledna na Blatenském vrchu, Vlčí jámy, Naučná stezka, Blatenský příkop
- Abertamy - Rozhledna na Plešivci
- Merklín - Naučná stezka Merklín
- Nové Hamry - Rozhledna na Tisovském vrchu, Národní přírodní rezervace Velké Jeřábí jezero, Lovecký zámek Favorit, Hamerská stezka
- Přebuz - Velké a malé jeřábí jezero, Velký a malý močál, Přebuzské vřesoviště
- Kraslice, Stříbrná, Bublava - výstup na nejvyšší vrchol západní části Krušných hor Špičák, údolí Nancy na Přebuz, Olověný vrch, Vysoký kámen, Rotavské čedičové varhany, Klingenthal, Naučná stezka Stopování horníků
- Luby - Naučná stezka Lubsko

1.2.5.7 Běžecké areály a trasy

V roce 2011 byla zpracována Analýza Krušnohorské lyžařské magistrály na území Karlovarského kraje jako podklad pro zpracování aktualizace Zásad územního rozvoje Karlovarského kraje. Celková délka byla stanovena na 58 km. V sezóně 2011/2012 byla KLM upravována zhruba v tomto režimu:

- hlavní trasa: 25,8 km
- vedlejší trasa: 14,3 km
- doplňková trasa: 17,9 km

KLM je v celé oblasti vnímána jako páteřní komunikace pro běžkaře.

Dále byla dokončena a jako podklad poskytnuta navazující práce „Koncepte běžeckého lyžování v Karlovarském kraji I. etapa Krušné hory“. KBL analyzuje rozsah tras pro běžecké lyžování a další zimní aktivity kolem lyžařských center včetně jejich napojení na KLM a na běžecké trasy na německé straně. Celkově lze říci, že v zájmovém území je jistě přes 300 km pravidelně užívaných běžkařských tras různé náročnosti a přes 200 km je víceméně pravidelně upravováno. Zdaleka ale nejsou využita všechna místa s vhodnými přírodními podmínkami (dostatek sněhu, vhodná geomorfologie). Z hlediska přírodních podmínek by bylo možno rozsah tratí rozšířit bez problémů o dalších 50 km. Zájmová oblast je bezesporu schopná poskytnout potřebný prostor pro řádově tisíce lidí během jediného dne.

Přehled doprovodné infrastruktury podle správních obvodů obcí

	Obec	rozsah území			parkování	lůžek	ohřívárna	občerstvení	půjčovna	horská	vhodné zastávky		
	Město	správní obvod	nad 700m	nad 700m	celkem	pro lyžaře	převlékárna	na trati	vybavení	služba	infocentrum	vlak	bus
1	A Boží Dar	37,9km2	37,1km2	97,9%	500	1500	0	0	6	1	1	0	2
2	B Jáchymov	50,8km2	47,1km2	92,7%	523	3100	0	0	1	1	1	0	7
3	C Abertamy	8,7km2	8,7km2	100,0%	115	400	1	3	1	0	1	0	2
4	D Pernink	15,7km2	15,7km2	100,0%	260	300	0	0	2	1	1	1	3
5	E Potůčky	40,0km2	40,0km2	100,0%	350	100	0	2	0	0	1	2	3
6	F Horní Blatná	5,6km2	5,6km2	100,0%	80	200	0	0	0	0	1	1	1
7	G Nove Hamry	25,1km2	25,1km2	100,0%	105	300	0	1	1	1	1	1	2
8	H Vysoká Pec	13,4km2	13,4km2	100,0%	29	25	0	0	0	0	0	1	3
9	I Nejdek	52,3km2	41,0km2	78,4%	155	500	0	0	0	0	1	4	3
10	J Přebuz	29,8km2	29,8km2	100,0%	25	0	0	0	0	0	0	0	1
11	K Stříbrná	33,5km2	31,0km2	92,5%	90	900	0	0	0	1	0	0	3
12	L Bublava	6,1km2	5,6km2	91,8%	320	400	0	0	0	0	0	0	3
13	M Šindelová	38,3km2	29,1km2	76,0%	20	0	0	0	0	0	0	0	0
14	N Kraslice	81,3km2	1,1km2	1,4%	7	0	0	0	0	0	1	0	0
15	U Merklín	23,4km2	19,1km2	81,6%	0	0	0	0	0	0	0	0	1
16	V Krásný Les	22,7km2	9,7km2	42,7%	7	0	0	0	0	0	0	0	0
17	W Stráž nad Ohří	29,0km2	8,1km2	27,9%	7	0	0	0	0	0	0	0	0
	Celkem	513,6km2	367,2km2	71,5%	2593	7725	1	6	11	5	9	10	34

Níže jsou připojeny mapy pro zimní turistiku zahrnující oblast Boží Dar – Potůčky – Nové Hamry. Mapy poskytl Městský úřad Boží Dar (2011). Jsou zde popsány jednotlivé běžecké okruhy s informací, zda se trasy v zimě upravují, včetně nástupních míst a parkovišť.

Běžecké lyžování na německé straně Krušných hor v sousedství Karlovarského kraje

- Běžecké tratě v okolí Kurort Oberwiesenthal jsou napojeny na trasy z Božího Daru a jsou dostupné i ze skiareálu Klínovec sever (Ústecký kraj).
- Běžecké tratě Skiregion im Naturpark Erzgebirge/Vogtland
V tomto území vede podél hranic známá hřebenovka "Kammloipe". (Schöneck - Mühlleithen - Carlsfeld - Johannegeorgenstadt.) Na ni jsou napojeny další okruhy v regionu a značené propojky na KLM od Bublavy, Přebuze a Jelení. Trasy bývají pravidelně a kvalitně upravovány na bruslení i klasiku.

1.3 Příroda a krajina

1.3.1 charakteristika oblasti

Horská oblast Krušné hory spadá do Krušnohorské soustavy, podsoustavy Krušnohorská hornatina a celku Krušné hory. Tento celek je tvořen okrsky: IIIA-1A-d Lubská vrchovina, IIIA-2A-a Přebuzská hornatina, IIIA-2A-b Jáchymovská hornatina, IIIA-2A-c Jindřichovická vrchovina a IIIA-2A-d Krajkovská pahorkatina.

Podnebí dle Quitta u nižších vrcholových plošin je v chladné oblasti CH 7, polohy nad 800 jsou v oblasti CH6 a nad 1000 m je nejchladnější klimatická oblast v České republice CH 4. Dolní partie Krušných hor se nacházejí v oblastech mírně teplých – MT a MT 9.

Průměrná roční teplota ve vrcholových partiích kolísá mezi 2,7 až 5,0 °C. Průměrné roční srážky jsou 900 až 1200 mm.

Oblast okolí Klínovce až po Přebuz nabízí průměrný sezónní počet 100 až 130 dní se sněhovou pokrývkou 20 cm a více. Na tuto oblast navazuje zóna se sněhovou pokrývkou s průměrným sezónním počtem 50 až 100 dní, která pokrývá prakticky celý zbytek Krušných hor na území Karlovarského kraje.

Oblast je součástí bioregionu 1. 59 Krušnohorského, který se nachází z části v mezofytiku a z části oreofytiku. Vegetační stupeň je submontánní až supramontánní. V nižších částech svahů, až do 600 m n. m., bývaly acidofilní doubravy a ve vyšších částech svahu to byly acidofilní a květnaté bučiny. V nejvyšších polohách potenciální vegetací jsou smrčiny svazu *Piceion*. Podél potoků se vyvinuly olšiny a na humolitech jsou přítomny rašelinné blatkové bory. Přirozenou náhradní vegetací je především vegetace horských luk.

Díky rozsáhlé hornické činnosti bylo výrazné osídlení bioregionu již ve středověku. V minulém století docházelo k imisnímu spadu, který měl za následek destrukci smrkových porostů. K významným změnám došlo především v Ústeckém kraji. V Karlovarském kraji se vliv imisí projevil v okolí Klínovce. Místy se vliv imisí projevoval i v sukcesi přirozené náhradní nelesní vegetace.

ÚZEMNÍ KRAJINNÝ CELEK

Dle vyhodnocení vlivů zásad územního rozvoje Karlovarského kraje na životní prostředí je sledovaná horská oblast tvořena krajinným celkem Krušné hory a v západní části Nejdeckou vrchovinou.

Krušné hory mají výraznou vertikální členitost. Kontrast vůči strmým úbočím představují náhorní plošiny s relativně plochými hřbety. V území je řada zaniklých sídel a v krajině probíhají pozvolné sukcesní pochody. Estetické hodnoty některých enkláv jsou velmi vysoké, k čemuž přispívají i horské prvky v biotě.

Nejdecká vrchovina má členitý reliéf s výrazně zaříznutými údolími zejména Libockého potoka, Svatavy a Rolavy. Sídlní struktura je fragmentární a nemá výrazně rušivý charakter. V krajinném celku se nachází celá řada historických kvalitních staveb. Krajina je harmonická, s vysokým podílem přírodních a přírodě blízkých prvků

1.3.2 přírodní limity využití území

Přírodními limity v území jsou:

- maloplošná zvláště chráněná území (národní přírodní rezervace, národní přírodní památka, přírodní rezervace, přírodní památka), včetně jejich ochranného pásma. Omezení ve zvláště chráněném území a jeho ochranném pásmu stanovuje Zákon o ochraně přírody a krajiny
- Evropsky významné lokality a ptačí oblasti. Tato území na základě odborných inventarizačních průzkumů a zpracovaných plánů péče se v budoucnu stanou zvláště chráněnými územími

- významné krajinné prvky (lesy, rašeliniště, vodní toky, rybníky, údolní nivy a VKP zaregistrované
- ramsarský mokřad (jeho ochrana je stanovena evropskou legislativou)
- přírodní parky
- nadregionální, regionální a lokální prvky územního systému ekologické stability (biocentra biokoridory)

1.3.3 potenciál krajiny z hlediska cestovního ruchu

U maloplošných zvláště chráněných území jsou výrazněji zastoupena rašeliniště a geologické útvary. Zatímco geologické lokality jsou zpravidla snadno přístupné, rašeliniště vyžadují určitou základní vybavenost, která by z bezpečnostních a ochranných důvodů regulovala pohyb návštěvníků v území. Vzorovou ukázkou je Božídarské rašeliniště s povalovým chodníkem a informačními tabulemi. Pro návštěvníky snadno přístupná je i PP Vysoký kámen, PP Rotava, PP Vlčí jámy, přístupová cesta je vede i na okraj PR Rýžovna. Z německé strany po značené cestě s vyhlídkovou plošinou je přístupné NPR Velké jeřábí jezero. Orgán ochrany přírody připravuje vyhlášení rezervace Rolavské rašeliniště.

Pro turisty v Krušných horách nabízí geopark Egeria návštěvu muzea v Jáchymově a Božím Daru, důlní stezku po stopách horníků u Kraslic, důlní stezku Vysoká Pec – Rudné, stezku Abertamy – Hřebečná, Božídarské rašeliniště, důlní dílo Blatenský příkop a naučnou stezku Jáchymovské peklo. Jako pozoruhodné geologické lokality je možné navštívit Vysoký kámen, čedičový suk Rotavské varhany, Kamenný hřib u Šindelové, Nejdeckou skálu u Nejdku, Vlčí a Ledovou jámu u Horné Blatné.

1.3.4 urbanizovaná zeleň, parky (vybrané)

Za významnější park v Krušných horách lze považovat lázeňský park v Jáchymově. Jedná se o sadovou úpravu protáhlého tvaru ve směru sever – jih, v údolní poloze mezi ulicemi Karlovarskou a T. G. Masaryka. Z jižní strany je ohraničen parkovištěm Radium Palace a ze severní kruhovým objezdem. Park má nepravidelnou dispozici, cesty jsou komponované do několika menších pěších okruhů a jsou v táhlých křivkách. Park má vazbu pouze na lázeňské domy, nikoliv na širší okolí. Karlovarská ulice vůči parku je určitou bariérou pro pěší. Vedle původních domácích dřevin jsou zastoupeny i rostliny introdukované a zahradní kultivary. Součástí parku je i drobná zahradní architektura jako je např. altán či jezírko. Na park navazují městské lesy.

Sadové úpravy s určitým kompozičním záměrem byly realizovány především v Lubech, u kostela v Horní Blatné, v Božím Daru, u kostela v Nejdku. V obci Nejdek jsou i přírodně krajinářské úpravy u Bernovského rybníka a při Rolavě. Město Kraslice kromě drobných sadových úprav v zástavbě má místy zeleň přírodně krajinářského charakteru podél Svatavy

1.3.5 lesnictví

V Krušných horách již ve středověku byly velmi rozsáhlé hornické aktivity. S nimi je spojena dlouhodobá zátěž na lesní porosty. K výraznějšímu poškození lesních porostů docházelo už od konce 19. století. Příčinou kolapsu lesních porostů pak byl provoz hnědouhelných elektráren od poloviny 20. stol. Tato destrukce se projevila především ve východní části Krušných hor, tedy v Ústeckém kraji. Určité změny v porostu byly zjištěny i v okolí Klínovce. Od 70. let minulého století se přistoupilo k cíleným zásahům, které by napravily vzniklé škody. Na imisních holinách byl shrnut půdní horizont s cílem podpořit růst sazenic na minerálním horizontu, aplikovalo se letecké vápnění a byly vysazovány náhradní dřeviny (bříza, jeřáb a exotické druhy smrku a borovic).

Zastoupení lesů dle kategorizace

kategorie	%
lesy hospodářské	76,97
lesy ochranné	5,59
lesy zvláštního určení	17,44

Lesnatost v horské oblasti Krušné hory oproti ČR je dvojnásobná, 66,79 %, Dominantním vlastníkem PUPFL jsou lesy České republiky. s.p., nevýrazný podíl vlastní i obce.

Zdravotní stav lesních porostů ve stupnici poškození a mortality k roku 2010

V Krušných horách převládají porosty zdravé (O) a porosty s prvními příznaky poškození (O/I). V k.ú. Rolava je výraznější výskyt porostů silně (IIIa) až velmi silně poškozených (IIIb – IV). V menším rozsahu výskyt silně až velmi silně poškozených porostů se nachází na katastrální hranici mezi Jáchymovem a Božím Darem.

Vliv lesnické prvovýroby na rozvoj území

Zpřístupnění lesa po lesních cestách pro cyklisty, lyžaře a pěší turisty je dostatečné. Cyklotrasy v této oblasti mají poměrně hustou síť. Dominantním prvkem pro průchodnost krajiny je Krušnohorská magistrála. Situace pro pohyb v krušnohorské krajině je ještě příznivější v zimním období, kdy se zvěř přesouvá z horských oblastí do nižších poloh. Tam, kde jsou lesní porosty silně až velmi silně poškozené, se nepředpokládá, že by návštěvnost mohla stav lesních porostů ještě zhoršit. Přechodnou neprůchodnost lesní krajinou může zapříčinit těžba a odvoz dřevní hmoty. Harmonogram těžby je dán lesním hospodářským plánem, který se zpracovává na desetileté pěstební období. Na základě tohoto plánu je jasná představa, které lesní cesty a v jakém období budou mít omezenou průchodnost. Zabezpečení průchodnosti je řešeno vždy v předstihu s vlastníkem lesních pozemků.

Odnětí pozemků určených pro funkci lesa (PUPFL) probíhá na Plešivci a Klínovci z důvodu výstavby zimních sportovních areálů. Na Plešivci prostor pro jednu ze sjezdovek je již vytěžen, na druhé lokalitě je odnětí v jednání. Na Klínovci povolení k odnětí bylo vydáno a kácení se pravděpodobně bude realizovat v zimním období 2011 – 2012.

1.3.6 zemědělská výroba

Zemědělská výroba má v horské oblasti Krušné hory okrajový význam. Zemědělská půda tvoří 23,88 %, z toho orná půda reprezentuje pouze 3,61 %. Přebíhají trvalé travní porosty. Nejčastější typ hospodaření je pastevectví.

K 31.12.2010 se realizovalo v řešeném území 50 pozemkových úprav, z toho 8 komplexních pozemkových úprav a 42 jednoduchých pozemkových úprav. Na osmi katastrálních územích proběhly JPU i KPU. Ukončených komplexních pozemkových úprav ke konci roku 2010 je celkem osm. Z toho pět k.ú. (Kraslice, Bublava, Stříbrná, Krásná a Hraničná) na sebe navazují, jsou v souvislém celku.

Orná půda, louky a pastviny zaujímají v krajině 22% plochy. KPÚ nezpůsobily neprůchodnost krajiny. Cestní síť pro turisty, lyžaře a cyklisty zde funguje. Je to především zajištěno trasou 36-3 Krušnohorská magistrála, trasou 2043 Kraslice – Rotava, trasou 2445 Kraslice - Rotava, hustou sítí lesních cest a sedmi naučnými stezkami.

2 KONCEPCE ROZVOJE

2.1 Urbanistická koncepce

2.1.1 Oblasti osídlení

Oblasti osídlení jsou oblasti se shodným nebo podobným geografickým a krajinným typem, infrastrukturní vybaveností a sociálně – ekonomickou charakteristikou. Byly vymezeny pouze v rámci řešeného území ÚSHO, přičemž je zřejmé, že místy přesahují i do zájmového území. Vymezení oblastí osídlení bylo provedeno v rámci hranic katastrálních území.

V rámci horské oblasti **Krušné hory** byly vymezeny následující oblasti osídlení:

Strážsko

je vymezeno územím celé obce: Stráž nad Ohří
a územím částí obce: Krásný Les (k.ú. Krásný Les, Damice)
Pozn.: nemá významnější centrum

Jáchymovsko – Božídarsko (Klínovec)

je vymezeno územím částí obcí: Krásný Les (k.ú. Vrch, Plavno, Léno), Jáchymov (k.ú. Jáchymov), Boží Dar (k.ú. Boží Dar)

Abertamsko – Merklínsko (Plešivec)

je vymezeno územím celé obce: Merklín
a územím částí obcí: Jáchymov (k.ú. Popov u Jáchymova), Abertamy (k.ú. Abertamy)

Hornoblatensko

je vymezeno územím celých obcí: Potůčky, Horní Blatná, Pernink
a územím částí obcí: Boží Dar (k.ú. Rýžovna), Abertamy (k.ú. Hřebečná)
Pozn.: Pernink souvisí spíše s Abertamskem -Merklínkem

Nejdecko

je vymezeno územím celých obcí: Nejdek, Vysoká Pec, Smolné Pece
a územím částí obcí: Nové Hamry (k.ú. Nové Hamry), Šindelová (k.ú. Milíře u Šindelové), Jindřichovice (k.ú. Hradecká, Poušť)

Přebuzsko

je vymezeno územím celé obce: Přebuz
a územím částí obcí: Nové Hamry (k.ú. Jelení u Nových Hamrů), Šindelová (k.ú. Obora u Šindelové, Ptačí)
Pozn.: nemá významnější centrum

Vřesovsko

je vymezeno územím celých obcí: Tatrovice, Černava
a územím částí obce: Jindřichovice (k.ú. Mezihorská)
Pozn.: nemá významnější centrum

Olovsko – Rotavsko

je vymezeno územím celých obcí: Oloví, Rotava
a územím částí obcí: Jindřichovice (k.ú. Jindřichovice v Kr.h., Loučná v Kr.h., Heřmanov v Kr.h., Háj u Jindřichovic, Stará), Šindelová (k.ú. Šindelová, Krásná Lípa u Šindelové)

Kraslicko

je vymezeno územím celých obcí: Bublava, Stříbrná
a územím částí obcí: Kraslice (k.ú. Mlýnská, Čirá, Kostelní, Kámen u Kraslic, Počátky u Kraslic, Hraničná, Krásná u Kraslic, Sněžná, Kraslice, Zelená Hora u Kraslic, Tisová u Kraslic)

Lubsko

je vymezeno územím celé obce: Luby
a územím částí obcí: Kraslice (k.ú. Valtěrov u Kraslic, Černá u Kraslic, Liboc u Kraslic), Krajková (Leopoldovy Hamry)
Pozn.: zahrnuje pouze jednu obec

Habartovsko

je vymezeno územím části obce: Krajková (k.ú. Libnov, Dolina u Krajkové, Krajková, Květná u Krajkové, Markvarec u Krajkové, Hrádek u Krajkové)
Pozn.: Habartov je mimo řešené území

2.1.2 Kooperační vazby s vnitřním a vnějším zájmovým územím

Vnější zájmové území Saska je členěno do dvou zón:

I. zóna zahrnuje obce bezprostředně navazující na území Karlovarského kraje (a navazujícího kraje Ústeckého – SO ORP Kadaň). Do této zóny je vzhledem ke svému významu centra cestovního ruchu (ubytování, akvaland, sjezdové lyžování) zahrnut i Schöneck a dále obce související s Ašskem.

II. zóna zahrnuje širší území, ve kterém je řada středních a nižších center, která se vyznačují rozsáhlou nabídkou služeb a dalších zařízení (cílů) cestovního ruchu. Některá z těchto center mají rozsáhlá zachovalá (obnovená) historická jádra a jsou propojena tzv. trasou Silberstrasse.

Toto území má i přes výrazný pokles obyvatel stále vysokou intenzitu zalidnění. Obyvatelé tohoto území jsou (mohou být) častými návštěvníky české části Krušnohoří.

Zájmové území vnější na území **Ústeckého kraje** je vymezeno administrativním územím obcí (celé území ORP Kadaň)

Zájmové území vnitřní je vymezeno všemi ostatními obcemi na území Karlovarského kraje, které nejsou zahrnuty do řešeného území. Pro Krušné hory to jsou zejména obce bezprostředně navazující na území Krušných hor a podél rychlostní komunikace R6, tzn. území s vysokou intenzitou zalidnění.

ŘEŠENÉ ÚZEMÍ KRUŠNÝCH HOR (Karlovarský kraj)

VÝCHODNÍ ČÁST

Hlavním areálem je prostor Klínovec (Boží Dar) – Jáchymov s bezprostřední vazbou k saskému vrcholu Fichtelberg a středisku Kurort Oberwiesenthal.

Areál Klínovce významně přesahuje na území sousedního Ústeckého kraje (území obce Loučná p. Klínovcem).

Vnitřní kooperační vazby

jsou jednoznačně v koridoru silnic I/25 (Ostrov) a I/13 (Karlovy Vary).

Podstatná část návštěvníků přijíždí do oblasti Klínovce po silnici I/25 přes Ostrov a Jáchymov, jedná se o tři hlavní zdroje zájmu:

- Karlovy Vary – obyvatelé města (aglomerace) – vysoký podíl jednodenní návštěvnosti; návštěvníci s delším pobytem (lázně, hotely)
- Ústecký kraj – Chomutovsko (silnici I/13) - vysoký podíl jednodenní návštěvnosti;
- Praha a Středočeský kraj – jednodenní a víkendové pobyty vícekrát za sezónu; týdenní pobyty
 - o přístupovou trasou je silnice R6 – I/6 Praha – Karlovy Vary

Jednoznačným nadřazeným (vyšším) centrem je krajské město Karlovy Vary (nejvýznamnější lázně v ČR) s rozsáhlou ubytovací kapacitou a dalšími zařízeními v oblasti cestovního ruchu.

Ostrov je nejbližším středním centrem osídlení a rozšíření „turistické infrastruktury“ a ostatní vybavenosti umožňuje její v podstatě celoroční využití i pro obyvatele města a jeho blízkého okolí.

Ubytovací kapacity je vhodné rozšířit v Jáchymově. Zde se nabízí využití návštěvnického potenciálu lázní a změn ve „struktuře“ lázeňských hostů (směrem k pohyblivějším a aktivnějším návštěvníkům) ke zvýšení celoroční návštěvnosti vrcholových partií Krušných hor. Zejména nová lanovka (včetně kvalitní přístupové komunikace a parkovišť) výrazně zlepší pozici Jáchymova v přístupu do areálu Klínovce - Fichtelbergu.

„Turistické“ i ostatní občanské vybavení v Jáchymově a Ostrově je využitelné i pro sousední rozvojovou oblast Plešivce a okolí.

Vnější kooperační vazby

Prostor Klínovce v podstatě již svým areálem významně zasahuje do Ústeckého kraje – obec Loučná p. K. (významné lanovky, sjezdové trati, parkoviště, ubytování). V Loučné p. K. je cca 850 lůžek a v blízké Kovářské cca 270 lůžek.

Kooperační vazby zahrnují na území Ústeckého kraje zejména obce Kovářská a Měděnec (ubytování) a dále město Vejprty, které je součástí dvojměstí se saským Bärensteinem.

Přes území Ústeckého kraje (kde možným spádovým územím ve vztahu ke Klínovci je zejména Chomutovsko, Mostecko a Lounsko) jsou vedeny i variantní trasy z Prahy, využívající silnice R7 – I/7 a to:

- prostřednictvím I/13 přes Ostrov
- prostřednictvím II/233 přes Měděnec

Nejvýznamnějším kooperačním centrem v Sasku je Kurort Oberwiesenthal, nejvýznamnější středisko (zimní) rekreace v Sasku. Město ležící pod Fichtelbergem má rozsáhlou ubytovací kapacitu (cca 3,5 tis. lůžek) a sportovně rekreační vybavení dobrých parametrů (kabinová lanovka, bazény aj.)

Vzhledem k poměrně nízkému počtu obyvatel je problematické zlepšení segmentu vybavení celoročního charakteru (kultura aj.). Tyto funkce by mohly být rozvíjeny na české straně ve městech Jáchymov a Ostrov.

Nejbližším středním centrem na saské straně je město Annaberg-Buchholz vzdálené od Oberwiesenthalu 26 km (tj. téměř dvojnásobek vzdálenosti Ostrova od Božího Daru).

V koridoru silnice B95 jsou realizovány vazby z prostoru třetího největšího saského města Chemnitz. Všechny přístupové trasy nadřazené síti (R6, R7, I/13) vykazují deficity, jejichž řešení nelze očekávat v blízkém časovém horizontu.

Spojení od Chemnitz lze vzhledem k nereálnosti významnějšího zlepšení v koridoru (B95) lze spíše předpokládat prostřednictvím trasy B174 (navazující na I/7), kde přestavbu vyžaduje relativně krátký úsek mezi Zschopau a Marienbergem. Trasa je součástí propojení metropolitních regionů Prahy a Chemnitz.

Součástí zlepšení vazeb v prostoru Klínovce je žádoucí umožnění propojení souběžně vedené saské B95 a české II/213, a to zejména v prostoru dvojměstí Vejprty – Bärenstein a Loučná pod Klínovcem – Kurort Oberwiesenthal.

• **STŘEDNÍ ČÁST**

Střední část Krušných hor (z hlediska řešeného území Karlovarského kraje) zahrnuje prostor Potůčky – Horní Blatná – Pernink – Abertamy/Merklín (Plešivec) v koridoru silnice II/221 a do značné míry autonomní území Nejdek – Nové Hamry.

Vnitřní kooperační vazby

jsou možné z prostoru Abertamy/Pernink dvěma koridory:

- přes Merklín a Hroznětín ve směru na Ostrov – Karlovy Vary silnicemi II/221 a I/13

Vzhledem k tomu, že hlavní rozvojovou zónou je oblast Plešivce s výhledovým nástupem z prostoru Pstruží resp. Merklína, lze považovat za významné (obdobně jako z oblasti Klínovce) vazby k Ostrovu (nástupní centrum s vybaveností).

Neméně významné jsou vazby přímo na Karlovy Vary:

- jednak silnicemi II/219 a II/220

- jednak železniční tratí K. Vary – Nejdek – N. Hamry – Pernink – H. Blatná – Potůčky

Vzhledem k velikosti Nejdku (cca 8,5 tis. obyv.) a rozsahu využitelných přestavbových ploch je zde předpoklad k rozšíření a modernizaci infrastruktury cestovního ruchu (vč. ubytovacích kapacit). Areál sjezdového lyžování je v blízkých Nových Hamrech. Vlakem je dostupný i Pernink.

Žádoucí je zlepšení parametrů silnice II/219 Nejdek – Pernink, která přes Abertamy umožňuje též spojení na Jáchymov a Boží Dar (přechod do Polska).

Na trase II/220 Nejdek – K. Vary je potřebné nové vedení trasy mimo sídlo Stará Role. Je zpracovateli této studie navrženo jako etapová výstavba (v polovičním profilu) budoucí přeložky silnice R6 v úseku Stará Role – Počerny. Toto řešení přináší následující výhody:

- kvalitnější přístup do centra kraje pro obyvatele Nejdecka (každodenní cesty za prací, do škol, za vybaveností);
- kvalitnější zpřístupnění rozvojových horských oblastí a středisek pro obyvatele a ubytované hosty Karlových Varů;
- lepší zpřístupnění rozvojových horských oblastí ze západního směru silnice R6, tj. z Bavorska a chebské aglomerace.

Vnější kooperační vazby

Jsou zejména k saským obcím Johannegeorgenstadt a Breitenbrunn (spojení přes Potůčky).

Město Johannegeorgenstadt, které zaznamenalo výrazný pokles počtu obyvatel je pro Potůčky a Dolní Blatnou nejbližším centrem s poměrně rozsáhlým občanským vybavením. Vykazuje i poměrně velkou ubytovací kapacitu (600 lůžek).

Nejbližším saským středním centrem je významné historické město Schwarzenberg (součást širší aglomerace s dalšími centry Aue, Schneeberg a Lössnitz).

Tato aglomerace může vzhledem ke svému populačnímu potenciálu indukovat zájem o využívání české části Krušných hor. Opačné vazby jsou důležité zejména pro přístup k významným historickým městům Schwarzenberg a Schneeberg.

Spojení je možné silnicí S272 a železniční tratí Johannegeorgenstadt – Schwarzenberg – Aue – Zwickau.

Zlepšení silniční infrastruktury v tomto silně urbanizovaném a morfologicky složitém území je prakticky nereálné. Postupně je realizováno nové spojení Zwickau – A71 (Zwickau West) – Kirchberg (obchvat) – Schneeberg, řešící zlepšení vazeb aglomerace k městu Zwickau.

Vzhledem k významnému úbytku obyvatel mají saská města i obce značné rezervy v sociální infrastruktuře (školství, zdravotnictví) i v oblasti obchodu a služeb. Vzhledem k terénním podmínkám a osídlení v údolních polohách je silniční dostupnost středních center na saské straně časově poměrně náročná.

• ZÁPADNÍ ČÁST

Hlavním sportovně rekreačním areálem je území Bublava – Stříbrná, zahrnující též část území města Kraslice. Obslužné funkce jsou soustředěny ve městě Kraslice (cca 7 tis. obyv.), kde však nejsou významnější ubytovací kapacity.

Vnitřní kooperační vazby

jsou možné:

- ke krajskému městu Karlovy Vary v koridoru Kraslice – Jindřichovice – Chodov – Karlovy Vary silnicemi II/210 a II/222

- k bývalému okresnímu městu Sokolov (silnicí II/210)

Významnější (zejména z hlediska cestovního ruchu) je spojení na Karlovy Vary.

Kratší spojení Kraslice – Sokolov je možné silnicí III. tř. přes Oloví (nevhodné pro nákladní dopravu).

Spojení na druhé nejvýznamnější centrum Karlovarského kraje Cheb je v koridoru Kraslice – Luby – Skalné – Františkovy Lázně – Cheb. Vzhledem k parametrům silnic je vhodnější využít trasu na Sokolov a dále R6.

Město Kraslice, které je obcí s rozšířenou působností (ORP), by mělo pro své spádové území (cca 14 tis. obyv.) saturovat vyšší obslužné funkce i nabídku pracovních příležitostí. Vzhledem k počtu obyvatel města (cca 7 tis.) a rozsahu ekonomických aktivit to i výhledově bude problematické. Je nezbytné i nadále uvažovat s vyjížděkou za prací i do středních škol zejména do Sokolova a Karlových Varů. Z toho vyplývá potřebná preference úpravy uvedených dopravních tahů.

Město Luby leží v poměrně izolované poloze na západním obvodu řešeného území Krušných hor. Vnitřní vazby má jednoznačně v ose Skalná - Fr. Lázně – Cheb. Využívá silnice II/213, která by měla být převedena do prostoru budoucí MÚK Horní Lomany. Trasa vyžaduje lokální přeložky, obchvaty sídel St. Rybník a Křižovatka. Výhledově pak ve směru na Kraslice obchvat Lub.

Přestavba málo zatížené, navazující silnice II/218 (na Kraslice) je málo reálná.

Vnější kooperační vazby

V bezprostřední blízkosti Kraslic leží výrazně největší město v saském příhraničí Klingenthal. I po ztrátě cca 4 tis. obyv. (tj. 1/3) po r. 1990 je to poměrně silné centrum (8,3 tis. obyv.). Město má rozsáhlou sociální infrastrukturu i významné zařízení cestovního ruchu, které je možné využít i pro blízké Kraslicko. Poměrně nízká je nabídka ubytování, které je vč. navazující obce Zwota jen cca 600 lůžek. Lyžařský areál Bublava/Stříbrná je v rámci kooperace přeshraničního území vhodným doplňujícím potenciálem.

Přes Klingenthal má Kraslicko spojení do směrů:

- Auerbach (s 20 tis. obyv. hlavní centrum širší aglomerace) a na A72 zejména směr Zwickau
- Schöneck (nejvýznamnější sportovně rekreační komplex s více jak 1200 lůžky) s pokračováním na Oelsnitz a Plauen (hlavní město Vogtlandu, 66 tis. obyv.); výhledově je sledována přeložka silnic B14 a B196 západním obchvatem souměstí Auerbach-Falkenstein (s pokračováním na Schöneck a Klingenthal). Aglomerace má dva přívaděče na relativně blízkou dálnici A72.
- Adorf s nabídkou atraktivit cestovního ruchu a navazujícím nejvýznamnějším lázeňským územím Saska (Bad Elster, Bad Brambach).

Zlepšení vnějších (tradičních) vazeb Lub k saskému městu Markneukirchen, které by vyžadovalo v podstatě novou trasu (na obou stranách hranice), bude spíše dlouhodobým výhledem.

2.1.3 Charakteristika oblasti a zásady urbanistické koncepce

základní charakteristiky:

- intenzivní rekreace a turistika se špičkou v lyžařské sezóně;
- pohodlné terény, vhodné pro všechny věkové kategorie;
- kvalitní složky životního a přírodního prostředí, vstřícnost návštěvníkům (minimum lokalit limitovaných nejpřísnějšími požadavky na ochranu přírody s omezováním návštěvnosti);
- provázanost k Sasku (včetně saských lázeňských a horských středisek), pánevním oblastem KV kraje (lázně, osídlení, centra zaměstnanosti, vybavenost) a Ústeckému kraji (areál kolem Klínovce, projekt Montanregion aj.);
- bohatství kulturních a historických památek;
- zaostávání úrovně veřejné infrastruktury, zejména dopravní a veřejných prostranství;
- místní podvybavenost kvalitou a sortimentem vybavenosti a služeb pro cestovní ruch;
- disproporce v nabídkách sportovních a rekreačních aktivit – přílišná orientace na segment sjezdového lyžování bez související infrastruktury, služeb a nabídek jiných aktivit celoročního charakteru.

základní potenciály rozvoje:

- horská rekreace zimní i letní ve spojení s lázeňstvím (Jáchymov, Karlovy Vary), cíle výletů lázeňských hostů, využívání lázní pobytovými návštěvníky hor;
- využití atributu „čistých hor“ - čisté přírody a vzduchu – koncept podobný německému „Luftkurort“;
- orientace na rodiny s dětmi a seniory – fyzicky méně náročná rekreace s pestrou nabídkou doplňkových aktivit, kulturou a zábavou v klidném a bezpečném prostředí, cenově dostupná;

- využití vysokého potenciálu v prostoru Klínovec – Fichtelberg se značnou spádovostí ze Saska pro další rozvoj sjezdového lyžování i vhodných letních aktivit;
- propojení v ose Jáchymov, lázně – Klínovec – Fichtelberg pro kratší a bezproblémový přístup k lyžařským areálům (parkování v Jáchymově) a pro celoroční rekreační využívání, s cenově regulovaným příjezdem do vrcholových partií (vrchol Klínovce);
- rozvoj běžeckého lyžování (dlouhé a relativně pohodlné trasy a okruhy, jedinečné vyhlídky do krajiny, relativně dlouhá sezóna se sněhovou pokrývkou díky vyšší nadmořské výšce a srážkovým úhrnům);
- rozvoj montánní turistiky, propagace technických a kulturních památek;
- prodloužení jednodenní lyžařské návštěvnosti na pobytovou vícedenní rekreaci (týden, prodloužený víkend) s pestrým relaxačním programem (doplňkové aktivity v místě pobytu i v kooperujících centrech).

Urbanistická koncepce je založena na soustředění zájmu do vymezených rozvojových oblastí a rozvojových os. Rozvojové oblasti se skládají z kooperujících středisek cestovního ruchu. Důležitou roli dále hrají vazby ke vzdálenějším kooperujícím centrům osídlení (větším sídlům – městům s vyšší vybaveností a nabídkou dalších služeb). Při vymezování rozvojových oblastí, os a vazeb nebyla zcela záměrně důležitá role státních a jiných správních hranic, neboť přirozené kooperační vazby by jimi neměly být ovlivňovány.

Popsaná koncepce je přehledně vyjádřena v grafickém schématu. .

V řešené krušnohorské oblasti byly v rámci této studie vymezeny následující **rozvojové oblasti** podrobněji se zdůvodněním viz. Kapitola 2.2.1

1) Klínovec - Fichtelberg

- význam: **nadregionální**;
- kooperující střediska cestovního ruchu: **Jáchymov, Boží Dar, Loučná p. Klínovcem, Kurort Oberwiesenthal**;
- kooperující centra osídlení: **Ostrov, Karlovy Vary**.

2) Plešivec a okolí

- význam: **regionální**;
- kooperující střediska cestovního ruchu: **Abertamy, Pernink, Pstruží** (část obce Merklín), **Horní Blatná**;
- kooperující centra osídlení: **Karlovy Vary, Ostrov**.

3) Potůčky - Johanngeorgenstadt

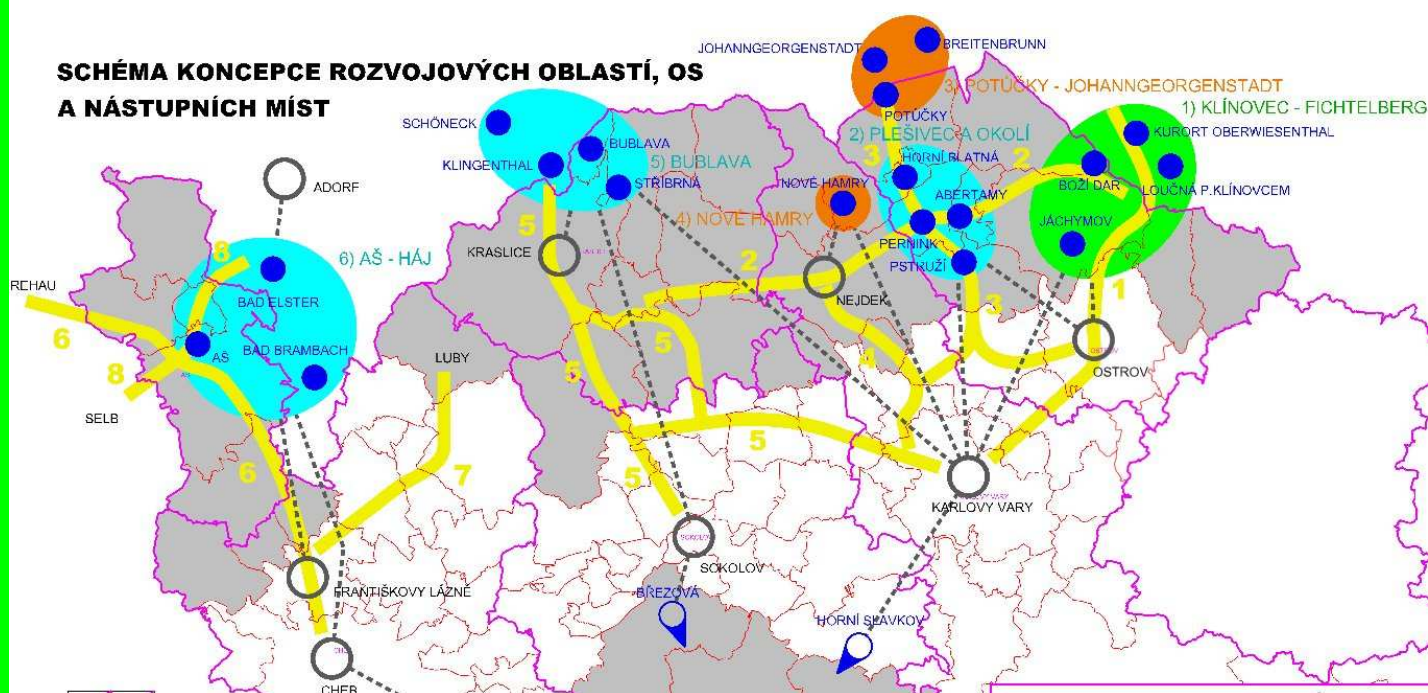
- význam: **lokální**;
- kooperující střediska cestovního ruchu: **Potůčky, Johanngeorgenstadt, Breitenbrunn**.

4) Nové Hamry

- význam: **lokální**;
- středisko cestovního ruchu: **Nové Hamry**;
- kooperující centra osídlení: **Nejdek, Karlovy Vary**.

5) Bublava

- význam: **regionální**;
- kooperující střediska cestovního ruchu: **Bublava, Stříbrná, Klingenthal, Schöneck**;
- kooperující centra osídlení: **Kraslice, Sokolov, Karlovy Vary**.

2.1.4 Směry přístupu a rozvojové osy

V řešené krušnohorské oblasti byly touto studií vymezeny následující **rozvojové osy**:

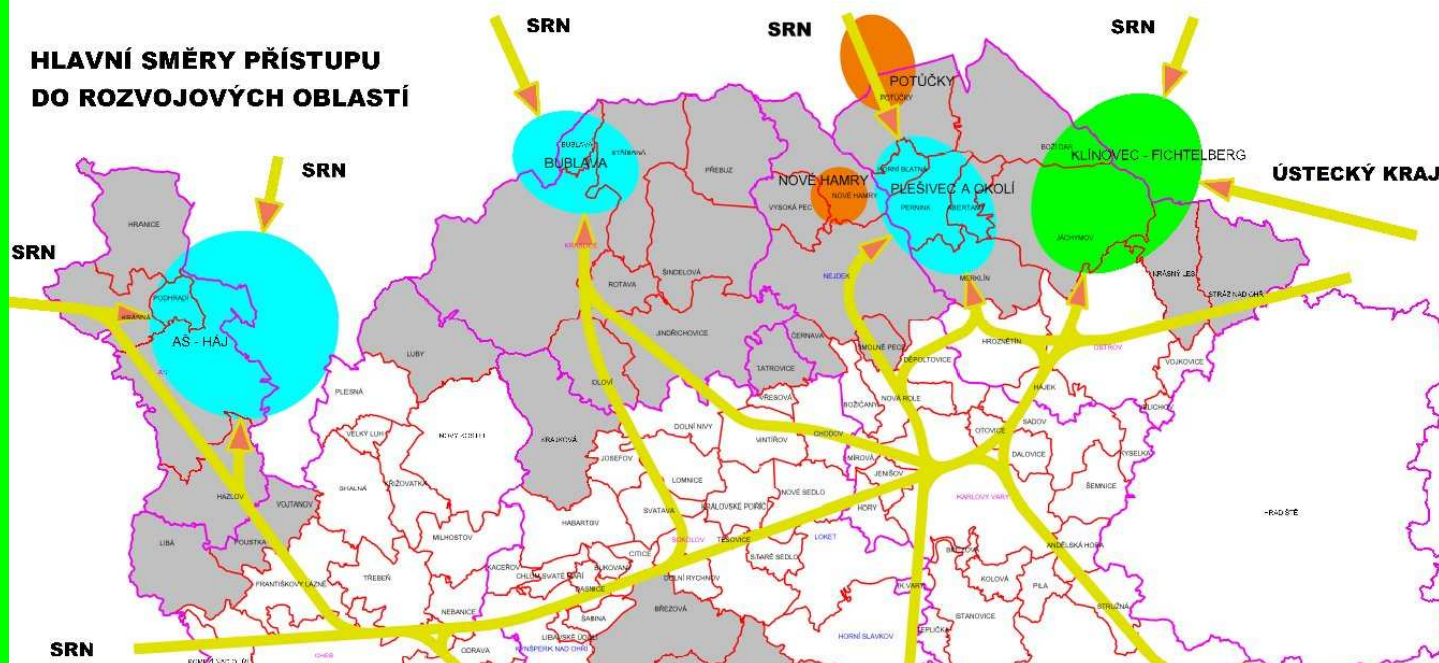
1. Karlovy Vary - Ostrov – Jáchymov – Boží Dar/K. Oberwiesenthal – Annaberg Buchholz
2. Ostrov – Hroznětín – Pernink/Abertamy – Potůčky/Johanngeorgenstadt - Schwarzenberg
3. Karlovy Vary – Nejdek/Nové Hamry – Pernink – dále napojení na osu 2.
4. Sokolov/Karlovy Vary – Oloví /Jindřichovice – Kraslice/Klingenthal - Auerbach

Rozvojové osy slouží v rámci řešeného území k přístupu do rozvojových území, oblastí cestovního ruchu, k vzájemnému propojení mezi oblastmi a ke zlepšení vazeb mezi jednotlivými středisky cestovního ruchu. Jejich hlavní význam je v propojení českých a saských center.

Kromě toho byly vymezeny (viz grafické schéma) **směry přístupu** do rozvojových horských oblastí, které přesahují z řešeného území do území zájmového a navazují na významné vstupy do Karlovarského kraje z ostatních částí ČR a sousedních zemí SRN.

Přístupy do krušnohorské oblasti jsou realizovány z těchto hlavních směrů:

- silnice I/6 (budoucí R6) ve směru od Prahy a Středních Čech
- silnice I/13 ve směru z Ústeckého kraje (Chomutov)
- silnice II/223 ve směru z Ústeckého kraje ke Klínovci (náhorní poloha)
- silnice I/20 ve směru z Plzeňského kraje (přes Bečov n. Teplou)
- silnice I/21 ve směru z Plzeňského kraje (kolem Mariánských Lázní a Chebu)
- silnice R6 ve směru od Bavorska (Pomezí n. O.) a Chebu s připojením silnic I/64 (Aš) a II/214 (přechod Svatý Kříž)
- ze Saska přes hraniční přechod Boží Dar – Oberwiesenthal (I/25)
- ze Saska přes hraniční přechod Potůčky – Johanngeorgenstadt (II/221)
- ze Saska přes hraniční přechod Kraslice – Klingenthal (II/210)

2.2 Koncepce rozvoje cestovního ruchu a veřejné infrastruktury

2.2.1 Rozvojové oblasti cestovního ruchu, kooperující střediska

Rozvojovými oblastmi se v Krušných horách rozumějí kooperující skupiny středisek cestovního ruchu, které mají předpoklady pro další efektivní rozvoj (zejména cestovního ruchu) díky svým přírodním charakteristikám, funkcím v osídlení a současné vybavenosti.

Smyslem jejich vymezení je doporučit priority pro další investice ve prospěch cestovního ruchu a tím i pro místní obyvatelstvo. Tím se zabrání tříštění investic a zvýší jejich úspěšnost a rentabilita. V neposlední řadě se může zvýšit úspěšnost dotačních projektů. Analogicky to platí i pro kooperaci vytýpovaných středisek.

Kritéria pro výběr (podrobnější informace a data viz analytická část studie):

- ubytovací kapacity perspektivní vzhledem k poptávkovým trendům,
- přírodní a urbanistické podmínky pro letní a zimní rekreační aktivity (indikativní seznam aktivit - viz sešit A)
- adekvátní vybavení pro rekreační aktivity a předpoklady pro jejich efektivní rozvoj (zejména návratnost investic)

V Krušných horách byly vytýpovány rozvojové oblasti (viz schéma):

- **Klínovec – Fichtelberg**
přeshraniční skupina středisek kolem obou horských vrcholů s **nadregionálním významem**: Jáchymov, Boží Dar, Loučná pod Klínovcem (Ústecký kraj) a Kurort Oberwiesenthal (Sasko);
tato střediska mají potenciál pro rozvoj vzájemně výhodné kooperace (dělba funkcí, koordinace akcí atd.)
Doporučujeme, aby byla nalezena a stabilizována silná značka pro tuto skupinu. Ideálně by měla obsahovat pojem „Klínovec“, případně i název „Boží Dar“ a „Jáchymov“. Název německého horského vrcholu a střediska dodává mezinárodní

rozměr pro českou stranu a oslovuje dostatečně i saskou klientelu, která by měla být rozhodující cílovou skupinou.

Dnes se jedná o zdaleka nejsilnější a nejpříznivější centrum v Krušných horách. Boží Dar je bezprostředním zázemím pro Klínovec a nástupním bodem pro trasy na náhorní plošinu Krušných hor, ale i spojnici do vnitrozemí Česka i Sasko.

Jáchymov vedle silné lázeňské funkce plní funkci nástupního prostoru pro celou oblast. Část lázeňství a služeb (např. akvapark) slouží celé oblasti. Příjezd do vyšších částí směrem ke Klínovci by měl být regulován cenami parkovišť.

Podpůrná nadřazená centra – Ostrov a Karlovy Vary. Mají funkci ve zdravotnictví, kultuře a zábavě, maloobchodu, atd.

- **Plešivec a okolí**

tvorí skupina středisek **regionálního** významu: **Abertamy, Pernink, Horní Blatná a Pstruží** (část obce Merklín), vymezení souvisí s plánováním a realizací investic do sjezdového lyžování na Plešivci.

Skupina bez dominantního centra cestovního ruchu, jednotlivá střediska i celek jsou významově slabší ve srovnání s oblastí Klínovce, některá z nich trpí dosud řadou problémů (urbanismus, veřejné vybavení, sociální skladba). Pernink tvoří určitý komunikační střed této skupiny. Nalézt jasnou marketingovou (komunikační) strategii pro tuto skupinu by bylo velmi žádoucí. Vývoj skupiny bude ovlivněn úspěchem investic do nových sjezdovek na Plešivci.

Podpůrná nadřazená centra – Ostrov a Karlovy Vary. Funkce ve zdravotnictví, kultuře a zábavě, maloobchodu, atd.

- **Potůčky - Johanngeorgenstadt**

tvorí spolu s Breitenbrunnem rozvojovou oblast **lokálního** významu s přesahem do Sasko. Generuje významnou návštěvnost také díky specifické funkci tržnice v Potůčkách. Její dosavadní flexibilita a úspěšnost spolu s hraničním přechodem dávají předpoklady pro udržení významu jako lokálního přeshraničního dvojcentra. Kooperativní vazby na předchozí skupinu. Turisticky mimořádně atraktivní údolí Černé, sjezdovky jsou jen lokálního významu.

- **Nové Hamry**

jsou rozvojovou oblastí **lokálního** významu s potenciálem rozvoje zimní i letní rekreace. Nadřazeným kooperujícím centrem osídlení je blízké město Nejdek. Významným potenciálem je spojení s tímto městem po železnici, zejména pokud by se našel soukromý provozovatel kolejové dopravy (viz např. úspěch lokální dráhy na Jindřichohradecku).

- **Bublava**

středisko **regionálního** významu s kooperujícími středisky **Stříbrná** a přes hranici **Klingenthal** a vzdálenější, leč významný a kvalitně vybavený **Schöneck**. Nesporná funkce pro zimní a letní rekreaci v oblasti Olověného vrchu a širšího okolí. Kooperující nadřazená centra – **Kraslice, Sokolov** i vzdálenější **Karlovy Vary**

2.2.2 Dopravní infrastruktura

Železniční doprava

S ohledem na turistický ruch jsou významné zejména regionální trasy s napojením na železniční síť v SRN. Důkazem jsou např. pravidelné linky Sokolov – Kraslice – Klingenthal – Zwickau, nebo Karlovy Vary – Nejdek – Potůčky – Johanngeorgenstadt – Zwickau. Vlakové propojení mezi ČR a SRN je zahrnuto v přeshraničním dopravním systému EgoNet.

Pro zkvalitnění osobní dopravy a komfortu jízdy je nutné zlepšit na české straně vlakový vozový park.

Silniční doprava

Investice do zlepšení příhraničního spojení se Saskem jsou vzhledem k průchodu obtížným terénem a sídly, klimatickými poměry a požadavky na ochranu přírody oboustranně limitovány omezením tonáže, které však nebrání rozvoji cestovního ruchu.

Nejvýznamnější dopravní koridory umožňují přístup do samotné horské oblasti kopírují rozvojové osy horských oblastí. Koridory propojují rozvojové oblasti cestovního ruchu, kooperující střediska cestovního ruchu a centra osídlení. Právě do těchto koridorů by měla být orientována podpora investic pro účelné vynakládání veřejných financí do dopravní a liniové turistické infrastruktury. Podrobný popis silničních koridorů včetně jejich priorit viz. sešit A kap. 2.2.2 dopravní infrastruktura.

Silniční koridory v Krušných horách s nejvyšší prioritou:

- Ostrov - Jáchymov – Boží Dar – Kurort Oberwiesenthal
- Boží Dar - Abertamy - Pernink – Nejdek
- Ostrov - Hroznětín - Pernink – Potůčky - Johanngeorgenstadt
- R6 - Stará Role – Nejdek
- Sokolov / Karlovy Vary - Oloví / Jindřichovice - Kraslice – Klingenthal

Silniční koridory se střednědobou prioritou

- Koridor Silnice II/219 Nejdek – Kraslice
- Františkovy Lázně – Luby

Bez zlepšení základních parametrů komunikací nelze předpokládat zlepšení přeshraničních vazeb.

Cyklistická doprava

V Krušných horách je síť značených cyklotras relativně hustá. Plánovaný cílový stav sítě cyklistických komunikací je navržen v dokumentu „Aktualizace Strategie rozvoje cykloturistiky a cyklo dopravy v Karlovarském kraji“.

Dle zpracovatelů ÚSHO nejdůležitější cyklotrasou v Krušných horách je páteřní cyklotrasa 36, která je letní obdobou KLM a na kterou se napojuje většina zbylých tras. Většinou je vedena po silnicích III.tříd, které jsou ovšem z hlediska automobilové dopravy slabě zatížené. využíváné.

Je potřeba nalézt vhodný koridor pro cyklostezku Jáchymov – Boží Dar která je součástí projektu Stříbrné stezky a zapadá do vize „Jáchymov – brána do Krušných hor“

Je potřeba zajistit větší provázání s cyklotrasami na německé straně. Jedním z návrhů je cyklostezka Rolava u Přebuze – státní hranice.

Je potřeba podporovat další projekty spojené s propagací a výstavbou cyklostezek zahrnující propagaci a zpřístupnění místních turistických atraktivit. Mezi obdobné projekty patří např.: Stříbrná stezka, Hradní stezka / Burgenstrasse, Karlova stezka, Česko-bavorský geopark,

Projekt **Stříbrná stezka** je propojení SRN - Boží Dar – Jáchymov - Ostrov - cyklostezka Ohře. Společný příhraniční projekt má významný vliv na rozšíření cestovního ruchu. Zahrnuje řadu projektů, které jsou spolu logicky provázané a zvyšují turistickou atraktivitu regionu. Patří sem: Boží Dar - zpřístupnění štol v blízkosti Božího Daru, vybudování zázemí pro turisty, značená naučná stezka. Ostrov - vybudování expozice Ostrovsko a hornictví, vybudování naučné víceúčelové stezky Ostrovsko a hornictví; vybudování a vyznačení cyklotras. Jáchymov – úprava ploch Hornického náměstí jako východisko Stříbrné stezky. Suchá – vybudování stálé výstavy s tematikou hornictví v kostelíku v osadě Suchá, vybudování místního infocentra a značení turistických cest na území osady. Breitenbrunn – sanace technického památníku báňské historie Silberwäsche Antonsthal. Annaberg – vybudování turistického systému značení hornických pamětihodností ve městě.

Je potřeba zvýšit bezpečnost cyklistů oddělením páteřních cyklotras od silniční dopravy, tzn. zbudování páteřních cyklostezek včetně vyznačení. Zlepšit informační systém na trasách včetně odpočívadel a technické podpory.

Boží Dar - úsek silnice III/2197 od sídla Zlatý Kopec po hranice SRN není určen pro motorová vozidla. Město Boží Dar tento úsek může převzít do vlastnictví.

Bylo by vhodné sjednotit v co největší možné míře trasu letní a zimní Krušnohorské magistrály a jednoznačným značením ji pevně ukotvit v území. V některých úsecích z důvodu ochrany přírody to ovšem není možné.

Obslužnost území veřejnou dopravou

Karlovarský kraj chce zavést jednotnou dopravní kartu nazvanou K3 (původně Karlovarská karta). Největší výhodou zavedení jednotného systému karty je to, že cestující nebudou potřebovat více karet různých dopravců, ale jednou kartou zaplatí u všech dopravců v regionu, včetně vlaků Českých drah a Viamontu, s nimiž má kraj uzavřené smlouvy. Postupem času by měla být čipová karta využitelná jako platební karta v některých institucích, jako jsou muzea nebo kulturní památky.

Ještě větší využívání osobní dopravy by mohla přinést optimalizace polohy železničních zastávek a zejména vyšší provázanost autobusové a železniční dopravy. Měly by být zkoordinovány jízdní řády vlakových souprav s linkovými autobusovými spoji tak, aby čekací doba byla minimální. To ovšem zahrnuje optimalizaci a koordinaci jízdních řádů různých přepravců.

Obslužnost veřejnou dopravou selepší po dokončení plánovaných dopravních terminálů v Chebu a Sokolově. ÚSHO další dopravní terminály v horských oblastech nenavrhuje.

2.2.3 Technická infrastruktura

Větrné elektrárny

Významný technický potenciál je soustředěný především v západních Krušných horách, kde však lze očekávat zásadní environmentální omezení. Bude-li stoupat zájem na využití energie z větru ve větší míře v regionech s nejvyšším větrným potenciálem, bude v těchto oblastech nutné posílit stávající síť, případně vybudovat síť nové. Toto řešení však není limitováno pouze ekonomicky, ale i stávající legislativou, kdy vlastnická práva jednotlivců mohou znemožnit výstavbu nového vedení.

Vodní elektrárny, vodní zdroje

Předpokládá se výstavba malých vodních elektráren v místech bývalých pil, mlýnů či zaniklých továren, kde lze využít zbytky náhonů či jezů. Zvolením vhodné technologie mikroturbín se využije i vodní zdroj s malým průtokem.

Ministerstvo životního prostředí ČR vydalo v roce 2010 **návrh k projednání** s dotčenými kraji a obcemi „Generel území chráněných pro akumulaci povrchových vod a základní zásady využití těchto území“, tzv. generel LAPV, který navrhuje lokality vhodné pro akumulaci povrchových vod jako jednoho z adaptačních opatření pro případné řešení dopadů klimatické změny, především pro snížení nepříznivých účinků povodní a sucha, v dlouhodobém horizontu (v příštích padesáti až sto letech).

V řešeném území Krušných hor je to lokalita Chaloupky na vodním toku Rolava, dotčené obce jsou Nové Hamry, Přebuz, Vysoká Pec. (pozn.: tato lokalita bude ještě předmětem dohodovacího jednání).

V případě realizace akumulace vod v těchto lokalitách se dá uvažovat o současně výstavbě vodní elektrárny na plánovaném vodním díle.

Výstavba vodních elektráren je ale vzhledem k místním vodotečím s relativně malým průtokem těžko realizovatelná. V úvahu může být ještě varianta přečerpávacích elektráren.

V řešeném území ÚS HO se již v minulosti uvažovalo o výstavbě přečerpávací elektrárny a přehrady v Rájeckém údolí u Stříbrné na Sokolovsku. Tento návrh okamžitě vyvolal vlnu protestů ze strany dotčených obcí a měst, a proto není dále v rámci ZÚR sledován.

S rozvojem lyžařských středisek s výstavbou nových sjezdovek se systémy umělého zasněžování jsou zvyšovány požadavky na kapacitu vodních zdrojů.

Bude nutné investovat do retenčních vodních nádrží pro zasněžování se zajištěním dostatečného přítoku z kapacitních zdrojů vody. Tyto investice se nyní předpokládají na Klínovci, Plešivci, v Nových Hamrech a Bublavě resp. Stříbrné.

Lokálně se nabízí napojení na vodovodní řady na německé straně. V oblasti Krušných hor se toto propojení předpokládá mezi Bublavou a Klingenthalem a v ose mezi Abertamy, Hřebečnou, Rýžovnou, Horní Blatnou, Perninkem a Breitenbrunnem.

Energetika

Vzhledem ke snaze o vytvoření image Krušných hor jako oblasti s minimálně dotčenou přírodou a jako oblasti s čistým ovzduším je potřeba maximálně snížit počet objektů s topením na pevná paliva. Z tohoto pohledu bude k vytápění v co největší míře využíván zemní plyn (výjimečně elektřina) a měly by být upřednostněny druhy vytápění šetrné k životnímu prostředí. V horských oblastech je proto nutné doplnit plynofikaci v územích se soustředěnou zástavbou a v inverzních polohách. Plošná plynofikace chybí v obcích Krásný Les, Smolné Pece, Šindelová, Přebuz, Vysoká Pec, Podhradí, Tři Sekery, Nová Ves.

S kvalitou ovzduší v Krušných horách jsou spjaté aktivity Kurort Oberwiesenthalu usilující o znovunabytí certifikátu vzdušné lázně, což otevře další možnosti přeshraniční spolupráce.

Nárůst spotřeby elektrické energie v rozvojových oblastech vyvolá investice do rekonstrukcí stávajících rozvodných sítí a transformačních stanic, případně k doplnění nových v místech soustředěné spotřeby.

Lokálně se vyskytují solární termické panely a tepelná čerpadla, která slouží pro ohřev vody v bazénech a v rodinných domech, případně v pensíoních a hotelech

Kanalizace a ČOV

V případě stávající jednotné kanalizace bude nutné investovat do oddělení dešťových a splaškových vod. Veřejná kanalizace s napojením na ČOV chybí v obcích Přebuz a Šindelová.

V horských oblastech ovšem zůstanou lokality, které se z pohledu technické infrastruktury budou muset řešit individuálně dle místních podmínek a technologických možností. Mezi náročnější akce patří např. rekonstrukce Klínovce, kde se uvažuje s dovedením veřejného vodovodu a kanalizace z Božího Daru.

Biomasa

Plošná výroba a zpracovávání se nepředpokládá. Případné využití biomasy závisí na lokálních podmínkách, kdy je předpokladem využití místních zdrojů biomasy, což má kromě jiného velké plošné nároky na pěstování rychlerostoucích dřevin. Lokální využití biomasy se nicméně nevylučuje, může mít navíc přidanou hodnotu v podobě vzniku nových pracovních míst. Obdobné projekty se připravují například v oblasti Žluticka. Inspiraci ve využívání biokotlů lze také získat ze sousedního Německa.

Fotovoltaika

Karlovarský kraj nemá v rámci ČR zcela vhodné geografické podmínky. Průměrný dopad slunečního záření se pohybuje v horských oblastech okolo 850 - 1050 kWh/ m², případná sněhová pokrývka využití sluneční energie dále snižuje.

V horských oblastech je výstavba velkoplošných fotovoltaických elektráren nevhodná z důvodu dopadu na krajinný ráz a neměla by být proto povolována. Lokální využití fotovoltaiky je přínosem v místech, kde není k dispozici elektřina ze sítě, tzn. tam, kde jsou náklady na vybudování a provoz přípojky vyšší než náklady na fotovoltaický systém.

Z pohledu možného připojení do přenosové soustavy trpí Karlovarský kraj nedostatkem distribuční kapacity. Aktuální mapa možností připojování nových výroben elektrické energie je k nahlédnutí na webových stránkách firmy ČEZ distribuce a.s.

Ekonomická návratnost závisí zejména na výši státní podpory a garantované výkupní ceně elektřiny. Vzhledem k stále probíhajícím změnám v systému státní podpory na využití obnovitelných zdrojů energie nelze jednoznačně doporučit směr vývoje a investic do tohoto odvětví. Předpokládáme, že v horských oblastech se udrží tradiční využití vodních toků, a to malými vodními elektrárnami. V závislosti na státní podpoře se bude rozvíjet lokální využití ostatních obnovitelných zdrojů.

2.2.4 Centra a areály sportu a rekreace

2.2.4.1 Nástupní centra / infocentra

nástupní centra (jsou základní, vhodná nástupní místa do řešeného území):

Boží Dar, Jáchymov, Nejdek, Kraslice, Abertamy – Pernink, Bublava – Stříbrná, Nové Hamry

Infocentra:

Jáchymov, Boží Dar, Pernink, Horní Blatná, Potůčky, Nové Hamry, Nejdek, Kraslice, Rotava

Boží Dar – jednoznačné centrum zimního i letního cestovního ruchu v oblasti Klínovce. Silnou stránkou je ubytovací kapacita kolem 1 800 lůžek s vyváženou strukturou a zastoupením 3* hotelů, lyžařská infrastruktura, dostatečně silný „landmark“ v Klínovci, blízkost přechodu do Saska a dalších rozvojových center (Loučná p. Klínovcem – Ústecký kraj).

Abertamy – (Pstruží) – Pernink – Horní Blatná – vícejaderné centrum vhodné pro dělbu funkcí a koordinaci rozvoje, značná ubytovací kapacita s převahou penzionů, závislost na realizaci záměrů v oblasti Plešivce, vč. možnosti napojení Pstruží z obce Merklín.

Nové Hamry – kromě 2 hotelů menší nabídka ubytování v penzionech, možnost kooperace na zvýšení využití železnice Karlovy Vary – Potůčky pro krátkodobou rekreaci obyvatel Karlových Varů a ze Saska.

Stříbrná – Bublava – možnosti koordinovaného rozvoje v okolí Olověného vrchu s vazbou na Kraslice.

Kraslice a Nejdek – nesporná nástupní centra, možnost rozvoje jako zázemí pro centra horské turistiky.

Jáchymov – centrum lázeňství republikového významu, centrum horské turistiky, potenciál regenerace historického centra.

2.2.4.2 Ubytování, stravování a maloobchod

Územní strukturu komerčních a individuálních **ubytovacích zařízení** byla tabulkově a metodicky popsána v analytické části studie z řady dostupných zdrojů, neboť neexistuje jednotný spolehlivý zdroj dat (kterým není ani Registr ubytovacích zařízení ČSÚ). Nepodchycené kapacity odhadujeme na 15 %. Funkčnost řady menších i středních kapacit není ani stabilní. Data o výkonech (návštěvnosti) zařízení nejsou k dispozici (jde o individuální údaje).

Ubytovací kapacity rekreačních objektů v Krušnohorské oblasti

kód obce	obec	CELKEM komerč. zařízení	hotely	lázeňské domy	penziony, apartmány, horské chaty	podnikové chaty, turist. ubytovny, ostatní	individ. rekreační chaty 1991	trvale neobydl. domy sloužící rekreaci 2001
		<i>lůžka</i>	<i>lůžka</i>	<i>lůžka</i>	<i>lůžka</i>	<i>lůžka</i>	<i>počet</i>	<i>počet</i>
554979	Abertamy	479	110	0	260	109	0	14
506486	Boží Dar	1 556	452	0	903	201	66	11
560308	Bublava	392	136	0	206	50	86	51
538019	Černava	0	0	0	0	0	79	4
555169	Horní Blatná	218	103	0	94	21	2	19
555215	Jáchymov	3 092	417	1 047	1 031	597	151	19
560413	Jindřichovice	26	0	0	26	0	140	31
560456	Krajková	10	0	0	0	10	6	9
560472	Kraslice	333	81	0	167	85	3	67
578045	Krásný Les	0	0	0	0	0	84	16
554634	Luby	32	0	0	32	0	0	20
555363	Merklin	107	14	0	46	47	34	11
555380	Nejdek	198	75	0	73	50	379	45
506494	Nové Hamry	266	124	0	132	10	85	25
560588	Oloví	0	0	0	0	0	69	19
555452	Pernink	460	0	0	283	177	0	54
555479	Potůčky	40	40	0	0	0	1	8
560596	Přebuz	30	0	0	30	0	24	14
560600	Rotava	10	0	0	10	0	4	27
538027	Smolné Pece	35	35	0	0	0	49	1
555584	Stráž nad Ohří	0	0	0	0	0	151	45
560651	Stříbrná	451	0	0	352	99	68	43
560677	Šindelová	21	0	0	21	0	68	27
538663	Tatrovce	23	0	0	23	0	171	16
578029	Vysoká Pec	46	0	0	46	0	110	13
Krušnohorský celkem		7 825	1 587	1 047	3 735	1 456	1 830	609
skladba dle zařízení		100%	20%	13%	48%	19%	x	x
podíl na HO celkem		49%	20%	52%	87%	90%	83%	76%
dodatek:								
563137	Kovářská	269	80	0	152	0	1	128
546518	Loučná pod Kl.	847	358	0	402	73	215	0

Data o individuálních rekreačních chatách pocházejí ze SLDB 1991, předpokládá se ale, že jejich počty se zásadně již nemění, konverze chat probíhá významně jen v zázemí větších měst. Chatky v zahrádkářských koloniích v těchto číslech započítány nejsou (jejich počet je významnější pouze u větších měst s panelovými sídlišti). Počty domů trvale neobydlených z důvodu rekreačního využití pocházejí ze SLDB 2001 - forma jejich využití je různá, konverze na trvalé bydlení je proti chatám významnější.

Krušnohorská oblast nabízí cca 8000 lůžek v komerčních zařízeních. Dominuje Boží Dar a díky lázeňským domům i Jáchymov (v hotelech mají srovnatelnou kapacitu). Jáchymov dále soustřeďuje většinu kapacit v podnikových chatách (části Mariánská, Nové Město aj.). Další koncentrace kapacit je s odstupem v Abertamech-Perninku-Horní Blatné a ve Stříbrné-Bublavě, kromě Kraslic a Nejdku. Význam Božího Daru posiluje i blízké centrum ubytování v Loučné pod Klínovcem (kde je i jediný 4* hotel Nástup v okolí na české straně hranice) a v Kovářské. 3* hotely jsou kromě Jáchymova jediné v Božím Daru, jednotlivě pak v Abertamech, Merklíně, Nových Hamrech, Potůčkách a v Nejdku.

Zastoupení individuálních chat a chalup je největší v obcích s velkou výměrou územních obvodů (Nejdek a Jáchymov). V Krušnohorské horské oblasti se nachází rozhodující podíl těchto objektů v kraji.

V komerčních ubytovacích kapacitách dominují penziony a apartmány nižších kategorií (cca polovina), hotely mají srovnatelnou úhrnnou kapacitu jako podnikové ubytovny. Kvalita objektů je obecně nižší, což je dáno poválečnou historií i nižší rentabilitou této oblasti cestovního ruchu. Specifickou klientelu mají ubytovací kapacity pro lázně Jáchymov.

Předpokládáme, že spolupráce s provozovateli hotelů v Karlových Varech a dalších centrech kraje je dosud nízká.

Stravování pro veřejnost je celkově v oblasti na nízké úrovni. Kromě měst je zajištěno jen v hlavních centrech horské rekreace převážně hotely, v sezónách omezeně vyvažují i turistické chaty s kolektivní (školní) klientelou.

Maloobchodní síť se po privatizaci zredukovala na torzo družstevního řetězce Konzumu COOP (nepříliš úspěšně se pokoušejí prosadit několik standardizovaných formátů prodejen), ojedinělé nezávislé prodejny jsou i členy nákupního svazu SVOP. V menších lokalitách převzaly obchod potravin soukromé „večerky“, většinou asijské. Jako nerentabilní zmizely pojiždné prodejny, v sezónách však fungují kiosky. Většina maloobchodního obrátu se v oblasti realizuje v centrech, především v Kraslicích a Nejdku. Tato města obsadily silné řetězce s formátem malých supermarketů (do 2000 m² prodejní plochy - Tesco, Billa, Albert), z diskontů REWE-Penny Market aj. Oslovují i klientelu z Německa. Standardní hypermarkety (prodejní plochy kolem 10 000 m²) a non-food prodejny jsou soustředěny v Karlových Varech, redukováné formáty v Sokolovu, Ostrově, Chodově a dokonce v Habartově (Tesco).

Stravování stejně jako maloobchod vyhodnocují potenciál trhu velmi přesně (chyb se spíše ještě dopouštějí nezkušené tuzemské investory ve stravování a zejména v ubytování). V podstatě tyto živnosti není třeba regulovat, s výjimkou větších maloobchodních formátů. Ty je potřeba řešit v územních a regulačních plánech s ohledem na necitlivé zábory a demolice a vliv na dopravu, ale také na obchodní síť v centrech měst. Dosavadní nízký nákupní potenciál v horských oblastech však nedává předpoklad pro další investice silných řetězců. Ojediněle by se mohl objevit diskontní supermarket (Penny, Lidl), větší dopad by mohlo mít agresivní Tesco s formátem Express, se kterým se snaží pronikat do center měst vč. malých (viz zmíněný Habartov).

Druhou výjimkou, kde je žádoucí regulace, jsou příhraniční fenomény typu tržišť, které se ale již daří koncentrovat do krytých hal.

Nejsložitější je posuzování případných nových soukromých investic do ubytovacích kapacit. Obecně doporučujeme jít cestou zlepšování kvality před kvantitou. Normou by mělo být vyžadovat feasibility studie i na menší investice a zejména apartmánové domy určené na prodej (na velké je vyžadují samy úvěrující banky), neboť neúspěšné projekty mohou mít negativní dopad na obec, nemluvě o vlivu na krajinu. Obecně nedoporučujeme výstavbu mimo zastavitelná území center cestovního ruchu.

2.2.4.3 Kulturní, historické a urbanistické hodnoty

Využití významných památek hornické činnosti

Tzv. montánní památky (datované od raného středověku) jsou jedním z nejvýznamnějších potenciálů pro rozvoj cestovního ruchu v Krušných horách a dodnes živým fenoménem kraje, který má svým rozsahem a krajinným rámcem málokde v ČR paralelu.

Zahrnují opuštěná důlní díla (v různé fázi zachovalosti), stopy hornické činnosti v krajině (propady, pinky, sejpy po rýžování, odvaly), technické památky (důlní provozy, věže, dopravní stavby, navazující průmyslové stavby, např. hutě), mineralogická naleziště, charakteristickou architekturu a urbanismus sídel. Patří sem i mobiliář (v muzeích) a archivní fondy. Téma přesahuje hranice horské oblasti i kraje a státní hranici zejména do Saská.

Příbuzné téma geologie a geomorfologie se pokouší rozpracovat (zatím dosti nesoustavně) projekt Česko-bavorského geoparku. Vysokou úroveň má naopak projekt na zapsání středoevropské kulturní krajiny **Montanregion** Krušné hory/Erzgebirge do seznamu UNESCO. Získání statutu by bylo zásadním impulsem pro rozvoj cestovního ruchu. Iniciátorem projektu je od roku 1998 saská strana, aktivní jsou i oba české kraje. V Sasku je sledováno cca 40 lokalit, na české straně dosud 17 lokalit s objekty v různém stupni průzkumu, dokumentace, rekonstrukce a zpřístupnění, často díky dobrovolným spolkům. Z Karlovarského Krušnohoří jde o Jáchymov, Ostrov (vč. památek na pracovní tábory a národní kulturní památky Věž smrti Vykmánov), Kraslice, Přebuz-Jelení, Nejdek a Horní Blatná vč. Blatenského příkopu (více v analytické části studie).

Projekt i jeho značka „Montanregion“ se jeví jako velmi zajímavé a rozhodně doporučujeme na něm aktivně pracovat a začlenit jej do marketingové strategie kraje. Jako zcela nezbytnou vidíme nezištnou participaci se Saskem a Ústeckým krajem a nalezení optimální strategie k odlišení od „konkurenčních“ adeptů na zápis (Lázeňský trojúhelník, Česko-saské Švýcarsko). Odlišení od Česko-bavorského geoparku by neměl být problém díky jeho zaměření na přírodní fenomény.

Přirozeným centrem montánních památek je v karlovarské části Krušných hor město Jáchymov. Uvedenou síť lokalit Montanregionu je vhodné v karlovarské části Krušných hor považovat za základ, který je možno dále rozvíjet a navázat další obce, drobné objekty v terénu, ale i expozice řady muzeí a také zapojit další oblasti kraje (zejména důl Jeroným ve Slavkovském lese). Konceptu by měly zpracovávat odborné instituce a koordinaci zajistit např. krajská agentura cestovního ruchu. Lze doporučit také zapojení sponzorů, jako je a.s. Sokolovská uhelná a konceptu rozšířit o areály typu Medard, vyhlídkové body na povrchové lomy apod. Pro zážitkovou turistiku je v Sasku úspěšně vyzkoušeným konceptem využití vysloužilé techniky (těžebních velkostrojů) v technických skanzenech (od léta 2011 se připravuje i v Březnu u Chomutova). Montánní památky je možno dále propojovat s tématem průmyslového dědictví a dopravních památek. Doporučujeme marketingově využít např. tzv. Nejdecký Semmering.

Další kulturně historický potenciál krajiny a osídlení a možnosti jeho využití

Výše popsané lokality se soubory montánních památek by měly tvořit páteřní síť prezentace historického a přírodního potenciálu pro návštěvníky. Vizuální a informační koncepce by se měla koordinovat s projektem Montanregion. Prakticky všechny další položky ze seznamů kulturních památek (viz databázi Monumnet Národního památkového ústavu a analytickou část studie) by mohly a měly mít v terénu navigaci, označení a informační tabule, opět pokud možno podle jednotné koncepce.

Klíčové je spojení takové husté sítě do **tematických celků** (podle zásady marketingu cestovního ruchu, že „turisté nejedí za lokalitami, ale za tématy“).

Jako základ sítě doporučujeme rozvíjet památkové zóny ve městech Jáchymov, Horní Blatná a dále vrchol Klínovce.

Vedle monotematických Cest kulturního dědictví (např. cesta románská, gotická atd., viz analytická část studie), které má smysl vymezovat v rámci celého kraje (a spíše i s přesahy),

doporučujeme vytvořit pro Krušnohorskou oblast kombinované dálkové trasy a vedle nich kratší vycházkové okruhy po kulturních a přírodních pozoruhodnostech, a to pokud možno pro všechny typy turistů.

Z důležitých památek je v horské oblasti Krušné hory možno z databáze památek vybrat (bez nároku na úplnost nebo významové pořadí):

- románské památky – hrad v Nejdku, kostel v Tatrovicích
- gotické – kostely v Krajkové, Jindřichovicích, Nejdku
- renesanční – Horní Blatná, Jindřichovice, Hřebený, Boží Dar, Jáchymov, zřícenina zámku Hartenberg v Hřebenech (vyhořel 1985)
- barokní – Jáchymov, Horní Blatná, Nejdek, Přebuz a také komplex v Ostrově
- klasicismus, historismus atd. – Jáchymov, Nejdek, Jindřichovice, zámek Favorit, Stříbrná, Kraslice, Oloví, Krajková
- tzv. sorela – Jáchymov, Ostrov
- lidová architektura – Abertamy, Pernink, Horní Blatná, Přebuz, Rolava, Bublava, Kraslice,
- z průmyslových, dopravních a montánních památek (kromě zmíněných) např. papírny v Pstruží, Horní Blatná, Potůčky, Tisovský vrch, Nejdek, bývalá jatka v Kraslicích, Tisová, vysoká pec v Šindelové, Rotava, Oloví aj.
- sakrální (církvní) památky – velké množství, zejména Jáchymov, Horní Blatná, Nejdek, Tatrovice, Jindřichovice, Sněžná, atd.

Kraj by měly hledat možnosti rozšiřování fondů na příspěvky na údržbu, příp. záchranu nebo odkupy objektů kulturního dědictví, i když návratnost takových investic je dlouhodobá.

Kromě zaangažování profesních institucí typu NPÚ doporučujeme podporovat činnost a využít zkušenosti a aktivity neziskových organizací, spolků a církví, jako je např. NF Obnova Krušnohoří, OS Antikomplex. Konečně vidíme jako důležité více spolupracovat v oblasti památek, kulturního dědictví a cestovního ruchu s Ústeckým krajem a samozřejmě také se správními subjekty v Sasku.

Doporučujeme dále posilovat úlohu kulturní a historické krajiny, podporovat urbanistické hodnoty formou vhodné propagace, doplňováním jednotlivých forem a aktivit v území, podporováním a rozvojem cestní sítě pro obnovu „kulturní krajiny“.

2.2.4.4 kryté bazény a vybraná koupaliště

Aquacentrum Agricola Jáchymov (25 m)

krytý bazén Nové Hamry (15 m)

krytý bazén Potůčky (16 m)

údolní přehrada (Černava)

přírodní koupaliště (Merklín)

přírodní koupaliště (Nejdek)

venkovní bazén (Vysoká Pec)

rybník (Krajková)

přírodní koupaliště (Kraslice)

rybník Tajch (Šindelová)

vodní nádrž Tatrovice

V USHO není navržena další výstavba krytých bazénů v horských oblastech. V případě záměru výstavby je nutné počítat s návratností investice, což předpokládá celoroční využití nejen turistů, ale zejména místních obyvatel. Vzhledem k tomu, že v horských oblastech se nacházejí obce s menším počtem obyvatel, nelze předpokládat rentabilitu investice. USHO předpokládá využití stávajících kapacit (např.: lázně Jáchymov, Potůčky, Karlovy Vary...)

2.2.4.5 lázeňství

Ve vymezené Krušnohorské oblasti působí pouze **Léčebné lázně Jáchymov, a.s.**

Lázně Jáchymov mají nesporné předpoklady pro udržení na trhu a rozvoj mj. díky managementu (spolupracují např. s lázněmi Luhačovice). Mají nezastupitelný význam jako kulturní (obecně obslužné) a nástupní centrum pro oblast Klínovce i okolí vč. saské strany. Doporučujeme zohledňovat vazby a koordinovat rozvoj s oblastí Klínovce (Božího Daru, Oberwiesenthalu), ale i Ostrova a Karlových Var. Náročným úkolem bude řešit regeneraci historické části Jáchymova s vizí významného centra cestovního ruchu Krušnohorské oblasti i kraje. Jáchymov by měl být nesporným aktivním členem v programech Montanregion a na rozvoj lázeňství v kraji.

Několik hotelů i penzionů v oblasti zachytilo trend **wellness pobytů** a turistiky a nabízí více či méně sofistikované a úplné programy a zařízení (sauny, solária, whirlpool koupele a bazény, masáže, zábaly a fyzioterapeutické poradenství, detoxikační aj. cvičební a relaxační programy), „out-doorové“ programy zahrnují např. kromě tradičních sportů a zábav u nás relativně nový nordic walking. Tento celkový trend má nesporně budoucnost pro ekonomiku oblasti, která si zaslouží metodickou a marketingovou podporu. Může rozvíjet spíše programy investičně nenáročné, v klidném prostředí, pro nízko a středně příjmovou klientelu v situaci stárnutí populace v ČR i v Evropě. Cílovými regiony jsou přilehlé kraje, Praha a Sasko

2.2.4.6 golfová hřiště

Ve vymezené Krušnohorské oblasti se nachází jediné golfové 9-jamkové hřiště severně od Lubů, vybudované kolem zříceniny zámku. Celkově je v kraji již relativně vysoká nabídka dalších hřišť, zejména v okolí lázeňských center, která zde také více než stoletou tradici golfu „táhnou“. Přesto v Karlovarském kraji vytipovali developéři nabídku 40 lokalit pro další investory (viz analytická část studie) a kalkulují s dalším rozvojem golfu v ČR (celkově již 80 hřišť, svaz golfistů s asi 50 tis. registrovaných členů je 4. nejpočetnějším). Podmínky horských luk v lesním prostředí se soubory pozemků ve vlastnictví obcí jsou pro ně příznivé, proti mluví zejména rentabilita investice a provozu (reálná poptávka, délka sněhové pokrývky), případně střet s ochranou přírody. Obecně jsou golfová hřiště méně invazivní investicí do krajiny (v případě zanedbaných nebo zdevastovaných ploch mají efekt kultivující) a v případě neúspěchu jsou reverzibilní. Častý problém se zdroji závlahové vody v oblasti není akutní.

Další golfová hřiště, která by oslovila širší klientelu, by byla v zásadě pozitivní pro vykrytí mimosezonních výkyvů v návštěvnosti oblasti. Šlo by výlučně o podnikatelské riziko investorů. Doporučujeme orientaci na saskou a bavorskou klientelu, resp. na českou středně příjmovou klientelu (pro niž jsou tradiční karlovarská hřiště nedostupná). Doporučujeme porovnat zkušenosti s novým golfovým hřištěm u centra Kramolín na Lipně na Šumavě.

2.2.4.7 ostatní sportovní areály

Abertamy – areál Plešivec (lanové centrum apod. s horským hotelem)

Jáchymov – sportovní areál TJ Jáchymov

Nejdek – zimní stadion

Habartov – moderní sportovní areál (fotbal, volejbal, tenis aj.)

Luby – sportovní klub Luby (tenis, nohejbal, volejbal, fotbal aj.)

Doporučujeme lokalizaci a výstavbu nových sportovních areálů a rozvoj sportovních areálů stávajících. Ve srovnání s ostatním územím v rámci české a německé krajiny je zastoupení

sportovních areálů v oblasti Krušných hor významně nižší. Areály by se měli realizovat a rozšiřovat na základě podrobnějších studií.

2.2.4.8 naučné stezky

17 Abertamských zastavení (naučná stezka Alexandra Wüsta) ,

Plešivecká naučná stezka (Horská naučná stezka Abertamy - Plešivec

Božídarské rašeliniště

Ježíškova cesta

Blatenský příkop

Horní Blatná, Jáchymovské peklo, Radonová naučná stezka, Horská naučná stezka Merklín, Naučná stezka Toulavá kamera

Lubsko, Stopami horníků , Vysoká Pec – Rudné, Hamerská stezka

Naučná stezka Ruperta Fuchse (Nové Hamry), Hřebečná – Rýžovna, Horská naučná stezka Potůčky

připravované naučné stezky:

Nejdek - 14 km - geologická stavba a hornické památky v okolí Nejdku, vazba ložisek nerostných surovin (cínonosné žuly, železná ruda, uranové rudy) na žulový masiv karlovarského masivu - témata: město Nejdek, skála pod hradní věží, odkaliště chemické úpravy uranových rud, štola Vysoká Pec, železnorudný důl Jeroným, stoupovací kámen, hornická obec Rudné, cínový důl Kajetán, stoupovna cínových rud, propadliny cínových dolů jihozápadně nad osadou, horní štola, kamenné moře, prameniště, Vysoká Jedle (křemenná jáma), Kostelní vrch (vyhlídka, geomorfologie krajiny) aj.

Přebuz - 4,5 km - pozůstatky důlní činnosti v okolí obce - témata: obec Přebuz, počátky hornictví, střetávání dávné a nedávné hornické činnosti, důl Otto, Hlavní jáma, Panský důl, Čertova skála, Rytířská šachta, Přebuzský vodní příkop

Rotavské varhany - 7,5 km - okružní trasa

Šindelová - Torzo vysokopecní hutě v Šindelové. Historie dobývání a zpracování železné rudy v obci a okolí. V blízkosti přírodní památka Kamenný hřib (ukázka rozpadu žul karlovarského masivu).

Zlatý kopec - Boží Dar - ústí Tříkrálové štoly pod Kaffenberskou cestou - pozůstatky důlních děl nad hlubokým údolím Zlatého potoka

Doporučujeme významné doplnění novými naučnými stezkami, které zpřístupní krajinu návštěvníkům. Naučné stezky jsou vhodným fenoménem zpřístupňování krajiny, jsou obvykle finančně nenáročné se značným efektem poznání, nezasahují výrazně do krajiny, Nové naučné stezky by měli iniciovat nové lokální studie, k jejichž podnětu může docházet formou pobídky municipality, případně spolky, nebo občanskými sdruženími.

2.2.4.9 rozhledny a vyhlídkové body

Plešivec (Abertamy), Blatenský vrch (Horní Blatná), Klínovec (Jáchymov), Tisovský vrch (Nejdek), Olověný vrch (Bublava), Drsný vrch (Habartov), Vysoký Kámen (Luby).

USHO nenavrhuje v Krušných horách výstavbu dalších rozhleden, ani nebyla takováto aktivita ze strany místních municipalit zjištěna. Žádoucí je udržet či zlepšit stávající stav těchto objektů. Do tohoto konceptu zapadá probíhající rekonstrukce rozhledny na Klínovci.

2.2.4.10 Areály sjezdového lyžování

Suchá, **Klínovec** – jih, **Neklid**, **Boží Dar Novako**, Jáchymov – Stříbrný vrch, Nové město – Náprava, Nové Město, Mariánská, **Merklín**, **Abertamy**, Plešivec – Švýcarská bouda, Pernink - Velfink, Pernink – U nádraží, Potůčky – U zastávky, Potůčky – U nádraží, **Nové Hamry** – U kostela, **Nové Hamry** – **Buben**, **Stříbrná** – **Lišák**, **Bublava**, Kraslice – Krajka, Kraslice – Saporo.

Zvýrazněné areály navrhujeme k rozvoji, dále uvádíme nově navržené areály: Stříbrná – Komáří Vrch

Nové Hamry – Dvorský vrch

Abertamy - Plešivec sever

Pstruží – Plešivec

2.2.4.11 Běžecké areály a trasy

Hlavní prioritou běžeckého lyžování v Krušných horách je Krušnohorská lyžařská magistrála KLM, která je v různých podobách jednou z nejoblíbenějších běžeckých tras v KK (viz Analýza KLM na území Karlovarského kraje 2011). Jako zásadní se jeví její stabilizace v terénu a zajištění následného provozu. K tomu je zapotřebí:

- Zahrnutí KLM do strategických rozvojových dokumentů pro dané území, zapracování KLM do ZÚR Karlovarského kraje a koordinace propojení na ZÚR Ústeckého kraje
- Vyřešit problematické části z hlediska ochrany přírody a lesního hospodářství
- Ujasnit provozovatele

Doporučená trasa KLM

Úsek Bublava – horní Přebuz – Jelení – severní okraj Perninku – severně od Abertam a Hřebečné – červená trasa na Boží Dar – naučná stezka Božídarské rašeliniště – Boží Dar s prodloužením na Křížovou horu.

Podněty z KLM:

- Zahrnout do projednávání návazných běžeckých tratí i obce (města) Kraslice, Bublava, Stříbrná, Šindelová, Nejdek, Vysoká Pec, Potůčky.
- Dořešení místních tras navazujících na KLM včetně přechodů do SRN.
- Z hlediska ochrany přírody musí být stopy stabilně umístěny na stejných komunikacích a stopy je žádoucí udržovat tak, aby se minimalizoval pohyb lidí mimo vybrané trasy, síť běžeckých tratí je nutné projednat. Pro příslušné úseky je nutné zajistit požadované hodnocení vlivu na předměty ochrany soustavy Natura 2000. Převod zimních cest na letní cyklistické nemůže být automaticky a je nutné jej zvláště projednat.
- Přínosem by byla existence subjektu, který by měl na starost technickou údržbu KLM.
- Stabilizace režimu údržby.
- Zajistit informovanost formou webových stránek. (v zimě 2011 byla v provozu zkušební verze)
- Zapracování KLM do ZÚR Karlovarského kraje bude vhodné koordinovat s propojením na ZÚR Ústeckého Kraje
- Pro zpracování ÚS HO jsou doporučeny tyto podklady:
 - o „Analýza Krušnohorské lyžařské magistrály na území Karlovarského kraje“ (2011)
 - o Pro plánování dalších aktivit v HO Krušných hor „Bejček, V., 2007“
 - o Kategorizace území Krušných hor z hlediska jeho významnosti ve vztahu k výskytu tetřívka obecného, studie pro MŽP

- o Plány péče a soubory doporučených opatření pro jednotlivé evropsky významné lokality EVL (Natura 2000)
- o Mapové podklady Naturpark Erzgebirge/Votgtland

Okruhy pro běžecké lyžování a další zimní aktivity kolem lyžařských center včetně jejich napojení na KLM a na běžecké trasy na německé straně jsou shrnuty v „**Koncepci běžeckého lyžování v Karlovarském kraji I.etapa Krušné hory**“ (2012). Cílem tohoto dokumentu je napomoci tomu, aby Krušné hory byly během zimy vlídnější k návštěvníkům mimo sjezdařské areály tzn. snaží se motivovat k hojnějšímu využívání k rekreaci a sportu.

- v případě vícedenní rekreace by měla motivovat k ubytování v místě;
- v případě jednodenní rekreace by měla motivovat k užívání placených služeb v místě (parkování, občerstvení, servis na úpravu lyží, zapůjčení vybavení).

Studie obsahuje analytickou část, která popisuje hlavně samotný systém tras a rozebírá jeho parametry. Následuje návrhová část, která obsahuje samotnou koncepci.

Z KBL vyplývají kromě jiného tato témata k řešení a doporučení:

- Orientace na německou část území, kde se nachází široká nabídka kvalitních běžeckých tratí včetně zázemí. V synergii se pak lépe naplňují areály běžkaři.
- Je potřeba hierarchizace systému tras dle způsobu využití, návštěvnosti, standardů režimu údržby atd. viz. přiložená tabulka

úsek trasy			údržba minimální požadavky		
užití	třída	účel - požadavky	stroj	týdně	požadovaný minimální stav trasy
běžky	hlavní	vysoká kapacita pro průchod běžkařů	rolbou	2	průjezdne každý den
	vedlejší	střední kapacita pro průchod běžkařů	rolbou nebo skútre	1	průjezdne začátkem víkendu
	doplňková	trasy pro milovníky hor	skútre	0	pouze značení a odstraňování překážek
	závodní	okruhy pro pravidelný trénink a závody	rolbou	2	průjezdne každý den
	biatlonová	okruhy pro pravidelný trénink a závody	rolbou	2	průjezdne každý den
musher	se psy	doporučená trasa pro běžkaře se psy	rolbou nebo skútre	1	průjezdne začátkem víkendu
	hlavní	nejčastěji frekventované trasy	skútre	1	průjezdne začátkem víkendu
	vedlejší	pravidelně frekventované trasy	skútre	1	průjezdne začátkem víkendu
pěší	doplňková	sporadicky frekventované trasy	skútre	0	úprava je při určitých příležitostech
	spojo	spojení na začátek upravených stop	pluh, skútr, rolba	1	průchodnost pro pěšího chodce
	procházka	doporučená trasa pro turisty bez běžek	pluh, skútr, rolba	1	průchodnost pro pěšího chodce
kiting	plocha	bezpečná jízda s tažným padákem	ne	ne	přírodní povrch

- Vznik subjektu zaštiťujícího problematiku běžeckého lyžování (např. nestátní nezisková organizace – obecně prospěšná společnost)
- Návrh role Karlovarského kraje a Krajského úřadu Karlovarského kraje (destinační agentura)
- Návrh role obcí - je žádoucí aby v průběhu následujících deseti let došlo k definitivní stabilizaci používaných tras a ploch. Dále musí dojít k jejich postupnému zapracování do územních plánů obcí.
- Spolupráce mezi obcemi - V Sasku je o spolupráci trvalý zájem jak z hlediska realizace příhraničních projektů tak pro koordinaci a společný rozvoj každodenních aktivit. Tento trend je vysoce žádoucí a je potřeba jej podporovat a rozvíjet hlavně v oblasti vztahů k veřejnosti. Dosud prakticky chybí spolupráce s většími městy na okraji nebo zcela za hranicí zájmového území
- Základní finanční rozvaha provozu
- Možná řešení finanční účasti uživatelů – lyžařů na provozu tras
- Stabilizace režimu technické údržby tras
- Problematika strojového parku - nákup, údržba a provoz roleb
- Řešení vztahu s významnými vlastníky (LČR, ...)
- Ochrana přírody
- Značení tras a informační systém v terénu

- Řešení problematiky objízdných a variantních tras a návrh tras souběžných se zpevněnými lesními cestami
- Nabídka tras s různým druhem úpravy (klasika, skating) pro různé druhy uživatelů (rekreační běžkaři, sportovci, mushing, pěší)
- Stanovení pravidel pro návrhy nových tras
- Návrh provozních pravidel pro uživatele
- Doprovodné aktivity (parkování, občerstvení, servis, půjčovny, ...)
- Principy, doporučený obsah rychlého přenosu aktuálních informací a jejich zveřejnění - webový portál běžeckého lyžování
- Marketing a dotace kraje
- Rizika projektu
- Záchytná parkoviště a nástupní místa
- Občerstvení a ohřívárny přímo na trati
- Sezónní uzávěry silnic
- Vyřešení vysoce problematických úseků tras
- Aktualizace mapových podkladů a optimalizace běžkařských tras v nekompletních oblastech

2.2.5 Specifické hodnoty území

2.2.5.1 specifické hodnoty přírody a krajiny

Specifikem pro Krušné hory jsou horská rašeliniště, lokality geologického významu a relativně atraktivní krajina

rašeliniště

Národní přírodní památka Božídarské rašeliniště

Národní přírodní rezervace Velké jeřábí jezero

Národní přírodní rezervace Velký močál

Přírodní rezervace V rašelinách

Přírodní rezervace Malé jeřábí jezero

Přírodní rezervace Oceán

Přírodní památka Rašeliniště Haar

geologické lokality

Přírodní památka Rotava – ukázka sloupovitého rozpadu čediče (Rotavské varhany)

Přírodní památka Vlčí jámy – tzv. jeskynní led ve středověké dobývce cínových rud

Přírodní památka Kamenný hřib – vypreparovaná skála žulového masivu vytvarovaná do tvaru hříbu

Přírodní památka Vysoký kámen – zachovalý skalní útvar drobového kvarcitu

Vzhledem k velmi kvalitnímu přírodnímu dědictví navrhujeme udržení stávajícího stavu přírodních hodnot, a jejich důslednou ochranu. Zároveň doporučujeme lokalizaci dalších hodnot formou podrobnějších studií.

atraktivní krajina

Vertikální členitost se strmými úbočími a náhorními rovinami je diametrálně odlišnou krajinou od zbývajících částí Karlovarska. Poměrně na krátkém úseku je možné se přesunout z nížiny do přírodně blízké horské krajiny s náhorními rovinami a četnými rašeliništi. Atraktivnost západní části Krušných hor ještě umocňují hluboce zaříznutá údolí Rolavy, Svatavy a Libockého potoka.

2.2.5.2 zaniklé obce

Fenomén zaniklých obcí je dnes již většinou přijímán jako součást historie a kulturního dědictví ČR. Rozvoj tzv. nostalgické turistiky zahrnuje nejen běžné návštěvníky regionu, ale i rodáky ze zaniklých sídel a jejich potomky (novorozencům v době odsunu po 2. sv. válce je dnes 65 let, tzn. rychle vymírají).

Fenomén může tedy mít i komerční aspekt. Zaniklá sídla a objekty je možno zařadit do ucelené nabídky poznávacích tras po ostatních hodnotách krajiny a dědictví minulých generací.

Z nemovitých památek sem patří zejména církevní objekty, hřbitovy, technické památky a pozůstatky hornické činnosti, ale také pietní místa na různé události, rodiště osobností atd.

Forem, jak upozornit na zaniklá sídla, může být mnoho – od prosté tabulky až po výkladové panely, pomníky, zajištění zbytků objektů a obnovu hřbitovů, pamětní síně a muzea nebo také živé akce, jako setkání pamětníků. Všechny tyto formy jsou již na území ČR vyzkoušeny a realizovány.

V Krušnohorské oblasti je potenciál využití tohoto fenoménu velmi vysoký a ve své realizaci dosud zaostává např. za Šumavou. Vhodná by byla vazba zejména na letní turistiku a cyklistiku, ale nabízejí se i možnosti doporučených tras pro autoturistiku pro starší generace.

Pohled na zaniklé obce není jednoznačný. Jsou obce, které jsou v zajímavější poloze, například blíže potřebné infrastruktury, u krajinně kvalitnějších celků, respektive naopak. Otázka zaniklých obcí je řešena různě, někde je vhodné obec doosídlit, jinde je vhodné nechat ji svému osudu, někdy třeba jen upozornit odhalením torz staveb na původní charakter. Účinným nástrojem pro individuální návrhy - jak se zaniklými obcemi hospodařit do budoucna je určité územně plánovací dokumentace na úrovni územních plánů, případně podrobnější.

Vzhledem k tomu, že se dnes jedná o velmi citlivé téma USHO doporučuje řešit, každou zaniklou obec individuálně v podrobnosti, která je potřeba pro danou obec, separátně.

2.2.5.3 prameny, lázně, vřídla

Fenomén podzemních vod je klíčový pro celý Karlovarský kraj a je převážně spojován s lázeňstvím, má ale nesporně další rezervy pro rozvoj cestovního ruchu v horských oblastech. Konkrétně se nabízí využití ve vazbě na téma hornických a technických památek (např. 12 km Blatenský příkop ze 16. století), ale i novodobá vodní díla (s.p. Povodí Ohře již instaloval řadu zdařilých informačních tabulí u vodárenských nádrží) a také na témata přírodní (vodní režim rašelinišť apod.). Drobné prameny je vhodné využít k oživení tzv. „paměti míst“. Drobnou architekturou je možné obnovit (vytvořit) zařazení pramenů do sídel a krajiny.

2.3 Vyhodnocení problémů a záměrů v území

2.3.1 Kooperační vazby - shrnutí

Vnitřní (tj. vnitrostátní) kooperační vazby jsou výrazně ovlivňovány Karlovými Vary. V souvislosti s jejich lázeňskou funkcí nabízejí např. velký rozsah a kvalitu kulturních a dalších aktivit. Většina vazeb z hlediska cestovního ruchu je a bude realizována přes toto centrum. Karlovy Vary mají mimořádný rozsah (i kvalitu) ubytovacích kapacit. Většina areálů v Krušných horách je dosažitelná z Karlových Varů za cca půl hodiny. Karlovy Vary,

respektive osídlení v údolí Ohře, znamená významný segment návštěvníků Krušných hor. V podstatě jen oblast Klínovec/Fichtelberg je atraktivní svým standardem pro významnější část návštěvníků z Prahy. Ostatní střediska v karlovarské části Krušných hor mohou areálům v Jizerských horách a Krkonoších obtížně konkurovat. Zlepšení silničního spojení Praha – Karlovy Vary může přinést částečné přerozdělení, více by ale měla znamenat orientace Krušných hor na specifické formy rekreace, spojené zejména s wellness a lázeňstvím. Prodloužení dálnice D11 ve směru na Wrocław bude pro návštěvníky z Prahy znamenat výrazné zlepšení dostupnosti východních Krkonoš (Janské Lázně, Pec pod Sněžkou). Pro obyvatele Plzně je tradiční vazba na nejvýznamnější šumavské středisko Špičák/Gross Arber, které je srovnatelné s areálem Klínovec/Fichtelberg. Na Šumavě, zejména na bavorské straně jsou další areály sjezdového lyžování s vyšším standardem než areály v Krušných horách.

Vnější (tj. přeshraniční) kooperační vazby jsou pro rozvoj krušnohorských středisek významnější. V blízkých spolkových zemích Sasko, Duryňsko i severní Bavorsko je nabídka pro sjezdové lyžování velmi nízká. V příhraničním území Saská není znám významnější projekt. Časová dostupnost českých krušnohorských středisek je relativně dobrá, i když na spojnicích od dálnice A72 k území ČR nelze vzhledem k osídlení a terénu předpokládat významnější zlepšení. K získání německé klientely ze vzdálenějších území, i pro zvýšení podílu vícedenních návštěv, je potřebné (mimo oblast Klínovec/Fichtelberg) výrazné zlepšení rozsahu a kvality ubytování i doprovodných služeb. V západní části Krušných hor není na saské straně (s výjimkou lázeňských měst) významnější nabídka ubytování, z těchto důvodů má prostor Bublava – Stříbrná poměrně dobré rozvojové předpoklady.

Území Saská může pro obyvatele a návštěvníky české části Krušných hor nabídnout (zejména blízká centra Auerbach, Aue aj.) poměrně vysoký standard služeb. Na saském území je několik akvaparků a bazénů. Jsou to zejména města či obce Schöneck, Eibenstock, Annaberg-Buchholz, Aue a Sportpark Radenberg. Kryté bazény jsou též v některých hotelech Oberwiesenthalu. Významný je též kulturně historický potenciál měst Schneeberg, Schwarzenberg a Annaberg-Buchholz.

V Sasku existuje široká nabídka sportovně rekreačních aktivit, většinou ve vyšším standardu než na české straně. Potenciál české strany je soustředěn především v lázeňských městech (vysoká kvalita ubytování, kultury, služeb). Zde má rozvojové předpoklady město Jáchymov s velmi dobrou budoucí vazbou na areál Klínovce. Ze sportovně rekreačních aktivit je na české straně významná nabídka golfu

rozvojové oblasti a skupiny středisek cestovního ruchu:

Rozvojová oblast cestovního ruchu - NÁZEV		VÝZNAM	
Kooperující střediska		Kooperující centra osídlení	
v řešeném území HO	v zájmovém území HO	v řešeném území HO	v zájmovém území HO

1) KLÍNOVEC - FICHTELBERG		NADREGIONÁLNÍ
Jáchymov	Loučná pod Klínovcem	Ostrov
Boží Dar	Kurort Oberwiesenthal	Karlovy Vary

2) PLEŠIVEC A OKOLÍ		REGIONÁLNÍ
Abertamy		Karlovy Vary
Pernink		Ostrov
Pstruží (část obce Merklín)		
Horní Blatná		

3) POTŮČKY – JOHANNGEORGENSTADT	LOKÁLNÍ
Potůčky	Johanngeorgenstadt Breitenbrunn

4) NOVÉ HAMRY	LOKÁLNÍ
Nové Hamry	Nejdek Karlovy Vary

5) BUBLAVA	REGIONÁLNÍ
Bublava	Klingenthal
Stříbrná	Schöneck
Kraslice	Sokolov
	Karlovy Vary

rozvojové osy:

1. Karlovy Vary - Ostrov – Jáchymov – Boží Dar/Oberwiesenthal
2. Boží Dar/Oberwiesenthal – Abertamy / Pernink – Nejdek – Šindelová – Rotava - Kraslice
3. Ostrov – Hroznětín – Abertamy / Pernink – Potůčky
4. R6 (KV Dvory) – Stará Role – Nejdek – Nové Hamry
5. Sokolov / Karlovy Vary – Oloví / Jindřichovice – Kraslice

2.3.2 hlavní problémy

- Nedostatečná vybavenost některých center cestovního ruchu a rekreace odpovídající kvalitou ubytovacích a stravovacích zařízení.
- Nedostatek parkovacích míst a další vybavenosti u některých areálů zimních sportů (sjezdové a běžecké lyžování).
- Špatný stavební stav historického centra Jáchymova.
- Problém využitelnosti železniční tratě Sokolov – Oloví – Kraslice, špatná provázanost na systém dopravní obslužnosti (autobusy).
- Stále ještě ohrožený stav lesních porostů v Krušných horách s rozkolísaným vodním režimem. Vysoušení zvyšuje stabilitu lesů vůči polomům, ale znehodnocuje cenné mokřadní biotopy. Řešením je vhodná druhová skladba lesů a přizpůsobení investičních záměrů místním podmínkám.
- Údržba (zejména zimní) silniční sítě.

2.3.3 Některé příklady odpovídající celkové koncepci USHO

Dále uvedený seznam neslouží jako úplný výčet příkladů odpovídající koncepci USHO a ani jako definitivní seznam záměrů či podnětů v řešeném území. Jedná se o soubor příkladů souladných s koncepcí USHO, který je možno kdykoliv rozšířit o další. Rozšiřování, respektive monitorig jednotlivých případů doporučujeme dělat pravidelně formou aktualizace.

- Rozvoj lyžařského areálu Klínovec – sever (území obce Loučná – Ústecký kraj), zlepšení vazeb na Kurort Oberwiesenthal a Fichtelberg.
- Rozvoj lyžařského areálu Klínovec – jih s propojením do Jáchymova – lázní a na Boží Dar – Neklid.
- Využití objektu bývalé celnice na Božím Daru

- Vrchol Klínovce - havarijní stav bývalého hotelu a rozhledny – nyní ve vlastnictví města Boží Dar, prioritní projekt rekonstrukce.
- Vytvoření stabilizované sítě lyžařských běžeckých tras se základní páteří Krušnohorské magistrály, vytvoření nástupních míst s odpovídající vybaveností včetně parkovišť, vytvoření obecně prospěšných společností k údržbě tratí v součinnosti s obcemi, koordinace s lesním hospodařením a ochranou přírody
- Aktuální projekt víceúčelového sportovního a rekreačního areálu na Plešivci včetně rozvoje sjezdového lyžování směr Abertamy a Pstruží, rozvoj ubytovacích a stravovacích kapacit.
- Využití rekreační a turistický potenciál železnice Karlovy Vary – Nejdek – Horní Blatná – Potůčky. Využívat moderní nebo historické soupravy.
- Umožnit a vybavit přístup k PR Malé jeřábí jezero, PR V rašelinách, PP Přebuzské vřesoviště.
- Údržba a zpřístupnění Blatenského příkopu.
- Projekt cyklotrasy „Stříbrná stezka“ z Klínovce na Suchou, Jáchymov a Ostrov (napojení na cyklotrasu Ohře) s využitím tělesa bývalé železniční vlečky.
- Zlepšit propojení Bublava – Klingenthal, další rozvoj česko – saské spolupráce v dělbě vybavenosti.
- Rozvoj a propojení lyžařských areálů Bublava a Stříbrná.
- Víze zimního stadionu v Kraslicích.
- Kvalitnější využití stávajícího potenciálu přírodní, „čisté krajiny“, v návaznosti na malou hustotu osídlení území.
-
- Zlepšení silniční infrastruktury zejména v:
 - o Silnice Ostrov - Pernink - Potůčky – SRN: homogenizace tahu a řešení lokálních úprav trasy a přeložek (obchvat Hroznětín, Průtah Pstruží, přeložka v Horní Blatné.
 - o Silnice Karlovy Vary – Nejdek: obchvat Staré Role.
 - o Silnice Karlovy Vary – Chodov – Vřesová – Dolní Nivy – Jindřichovice – Kraslice: lokální úpravy trasy.
 - o Silnice Sokolov – Oloví – Kraslice – SRN: dokončení úprav silnic III. tříd v úseku Boučí – Oloví - Anenské údolí a zařazení do sinic II. tříd. Těžká doprava by dále užívala stávající trasu II/210 přes Jindřichovice.
 - o Homogenizace tahu Boží Dar – Pernink - Nejdek – Šindelová – Dolní Rotava – Kraslice – Luby na kategorii S7,5 (S6,5) a převedení silnic III. tříd v úseku Pernink – Nejdek – Dolní Rotava do II.třídy.
 - o Zlepšit parametry silničního spojení Luby – Františkovy Lázně (- Cheb); kromě obchvatu Křižovatky (ZÚR) prověřit též obchvat Starého Rybníka směrem k Fr. Lázním.

2.3.4 Shrnutí

základní charakteristiky:

- dosud relativní populační stabilita, ovšem s podprůměrnými sociálními charakteristikami a negativním výhledem v dopravně nebo sociálně znevýhodněných lokalitách;
- převažující závislost na pracovních místech zejména v průmyslu v pánevní části kraje, ale také v místních centrech převážně v tradičních odvětvích – všechny podniky již prošly transformací, ale nelze vyloučit riziko dalších otřesů (to se týká i nových odvětví, např. dodavatelů pro automobilky);

- intenzivní rekreace (včetně individuální pobytové) a cestovní ruch se špičkou v lyžařské sezóně a sezónními výkyvy v zaměstnanosti;
- provázanost k Sasku (včetně saských lázeňských a horských středisek), pánevním oblastem KV kraje (lázně, osídlení, centra zaměstnanosti, vybavenost) a Ústeckému kraji (areál kolem Klínovce, možné přínosy projektu Montanregion aj.).

základní potenciály rozvoje:

- horská rekreace zimní i letní ve spojení s lázeňstvím (Jáchymov, Karlovy Vary), cíle výletů lázeňských hostů, využívání lázní pobytovými návštěvníky hor;
- využití atributu „čistých hor“ - čisté přírody a vzduchu – koncept podobný německému „Luftkurort“;
- orientace na rodiny s dětmi a seniory – fyzicky méně náročná rekreace s pestrou nabídkou doplňkových aktivit, kulturou a zábavou v klidném a bezpečném prostředí, cenově dostupná;
- propojení v ose Jáchymov, lázně – Klínovec – Fichtelberg pro kratší a bezproblémový přístup k lyžařským areálům (parkování v Jáchymově) a pro celoroční rekreační využívání, s cenově regulovaným příjezdem do vrcholových partií (Klínovec);
- rozvoj montánní turistiky, propagace technických a obecně kulturních památek;
- prodloužení jednodenní lyžařské návštěvnosti na pobytovou vícedenní rekreaci (týden, prodloužený víkend) s pestrým relaxačním programem (doplňkové aktivity v místě pobytu i v kooperujících centrech).

základní podněty z oblasti Krušné hory střed:

- V regionu dlouhodobě funguje strategické plánování spolu s německými partnery. Existuje svazek „centrální Krušnohoří“, který se pravidelně schází a rozvíjí region. Dlouhodobě zde funguje setkávání na úrovni municipalit.
- Iniciace setkávat se napříč Karlovarským krajem, předávat si zkušenosti např. s Ašskem ...
- Je zde snaha o zapsání „Montangeregionu“ do UNESCO. Důvodem pro zapsání je významná geologická diversifikace a hornická tradice.
- Region se dlouhodobě orientuje především na cestovní ruch, jsou zde významná střediska, která se dále rozvíjí, orientace na zemědělství, nebo průmysl by byla problematická.
- Je zde snaha o udržení vzdělávacích institucí v rámci odlehklých částí slučováním škol a tříd.
- V rámci cestovního ruchu, je především orientace na pěší turistiku, cykloturistiku, běžkařství, v rámci toho se obce snaží doplňovat nabídku formou budování lokálních muzeí, rekonstrukce stávajících památek, tvorbou nových tras, vymezení areálů pro menšinové sporty (kaiting, mushing ..)
- Problematické jednání s Lesy ČR a velkými vlastníky území. Konflikt mezi prostupností krajiny a ostatními zájmy (hospodaření, životní prostředí).
- V rámci odlehlosti krajiny, špatné dostupnosti do Čech by bylo vhodné řešit dodávku potřebných energií i přes hranice.
- Jako strategické se jeví užší propojení areálů cestovního ruchu s Německem, propojení nabídky a služeb. Výsledný synergický efekt povede k delšímu setrvání turistů, ke zvýšení atraktivity území jako celku.
- V rámci Jáchymova dochází k rozdělení města a lázeňství, je potřeba tuto tendenci definovat a změnit. Město by mělo koexistovat s lázeňstvím na jiné platformě.

- V regionu je vnímán problém migrace obyvatel. Romové jsou vnímáni jako problematičtí, zatímco Vietnamci a Asiaté jsou vnímáni pozitivně.

základní podněty z oblasti Krušné hory západ:

- Problém izolovanosti sídla Kraslice, špatná dostupnost z kraje, lepší z Německa. Paralela s KK v rámci republiky.
- Orientace spíše na menší skupinu lidí 10 až 15, problém ubytovacích kapacit, problém nestálosti programu pro návštěvníky, nedostatečná atraktivita pro vyplnění volného času, chybí muzeum, další občanská vybavenost, málo značených tras, cest, stezek, cílů – výsledkem je nerentabilita provozování ubytování.
- Kvalitní ovzduší, jako marketingový nástroj.
- Problém financování a kofinancování akcí, málo volných financí (Bublava zadlužena), nedostatek financí brzdí nejen realizaci akcí, ale zároveň i intelektuální trust možností.
- Dobrá motivace pro nově příchozí investory, je-li podnikatelský záměr v souladu s UPD, dostane investor 90 % slevu na pozemek.
- Podpořit trend zahrádkářů bydlet v chatových oblastech – začátek vzniku sítě občerstvení a ubytování, která podpoří i cestovní ruch.
- Otázka hospodaření s krajinou, dnes se v krajině nesedlačí, ale dotačí. Sedláci neobdělávají půdu, ale pouze ji sekají, aby dosáhly na dotace. Z tohoto pohledu, dochází ke znehodnocování krajiny ze dvou úhlů pohledu. Prvním je, že mizí diversifikace jednotlivých typů krajiny a druhým je, že se zhoršuje prostupnost krajiny.
- V rámci výhodné polohy vznikali tržnice, které jsou vnímané negativně. V současnosti jsou některé již vysídlené a působí jako brownfieldy.
- Samospráva se nebrání průmyslu, problémem je poměrně velká členitost krajiny.
- Je potřeba doplnit území o další turistické atraktivy, jakými jsou naučné stezky například na témata geoparků (varhany), lomů, lágrů, vyhlídkové body (Komáří vrh). Při těchto aktivitách je potřeba začít s nízkonákladovými.
- Je vhodné zatraktivnit území formou pořádání společenských akcí typu poutí, pochodů, poznávacích výletů do výjimečných lokalit (např. Jestřábí jezero).
- Výhledově je potřeba počítat s doplněním území občanskou vybaveností, která se bude soustředit na indoorové aktivity (muzeum, sportovní areál, wellness...)
- Je potřeba postupně sjednocovat standardy za hranicemi (kde jsou v jiné kvalitě a hustotě) a u nás.
- Problémová komunikace se státními organizacemi, zejména lesy ČR – Impuls ke kraji k vytvoření určité komunikační platformy, mezi municipalitami a lesy ČR, popřípadě ostatními giganty ČEZ apod.
- Je zde nedostatečná propagace, tlak na vznik jednotné destinační agentury.

3 INTERAKCE, PŘÍKLADY A PODNĚTY PRO STABILIZACI A UDRŽITELNÝ ROZVOJ ÚZEMÍ

3.1 Interakce dokumentu s vybranými navazujícími strategickými dokumentacemi

3.1.1 Koncepce běžeckého lyžování v Karlovarském kraji 1. Etapa Krušné hory

V rámci srovnání běžeckých terénů s Jizerskými horami, Krkonoši a Šumavou vychází Krušné hory nejlépe.

Ze studie vyplývá, jako vhodná orientace na německou část území, kde se nachází ještě jednou to samé běžecké zázemí, v synergii se pak lépe naplňují areály běžkaři.

Studie dělí zimní aktivity na:

- o Běžkaře
- o Chodce
- o Psí spřežení – Mushing
- o Kaity – Snowkiting
- o Pohyb po sněžnicích

Hlavní motta dokumentace jsou:

- o hierarchizace systému tras dle aktuálního stavu údržby a frekvence návštěvnosti - Hlavní, vedlejší, doplňkové, pro psí spřežení, pro pěší
- o hierarchizace běžeckých tras z urbanistického pohledu
 - Páteří trasa (KLM)
 - Spojovací trasy – důležité propojky mezi areály běžeckého lyžování, KLM a trasami na německé straně
 - Ostatní trasy
- o Speciální trasy pro menšinové uživatele Krušných hor
- o Doplnění potřebnou infrastrukturou
- o Stabilizace režimu technické údržby tras
- o Řešení vztahu s významnými vlastníky (LČR, ...)
- o Ochrana přírody

Dále studie navrhuje 20 bodů jako zkvalitnit běžecké lyžování v KH (např. vznikem subjektu, který zastřeší běžecké lyžování v celém území ..)

Územní studie horských oblastí došla k podobným závěrům, jako koncepce běžeckého lyžování a to k závěrům, že je potřeba síť podrobně zmapovat, hierarchizovat a vhodně doplnit. V okamžiku realizace navržených úprav (dle koncepce) půjde o jeden z nejkvalitnějších areálů v rámci České Republiky. Územní studie horských oblastí nemá ambice jít do takových podrobností, jako koncepce běžeckého lyžování. Naopak se zde ukazuje vhodná forma dopracování územní studie i v ostatních oblastech.

Studie doporučuje aktualizaci webového portálu pro běžkaře obdobně jak je u cykloportálu.

3.1.2 Strategie rozvoje mikroregionu Sdružení Krušné hory – západ (2005)

Velmi rozsáhlá analýza.

Vyčísleny jsou rozvojové plochy pro různé funkční využití. V řešeném území horských oblastí se jedná o cca 330 ha rozvojových ploch s horizonty využití do r. 2012.

Abertamy	16 ha	Pernink	74 ha
Boží Dar	28 ha	Potůčky	22 ha
Horní Blatná	52 ha	Smolné Pece	25 ha
Nové Hamry	15 ha	Stráž n. O.	15 ha

Většina z těchto ploch měla být využita do r. 2010, což se nenaplnilo. Tyto plochy vycházely z ÚPD obcí ve stavu r. 2003. V ÚAP dotčených ORP není naplnění územních plánů obcí analyzováno. *Dopravní infrastruktura*

cíle	opatření
zkvalitnění komunikací	rekonstrukce silnic I., II. a III. tř. a místních komunikací
	modernizace železniční sítě

Hospodářský rozvoj

cíle	opatření
celoroční cestovní ruch	obnova památek
	zřizování vleků
malé a střední podnikání	podpora podnikatelských subjektů

Řada projektů převážně rozvoje lyžařské infrastruktury v obcích:

Abertamy

Boží Dar (též golfové hřiště, jezdecký areál aj.)

Pernink

Nové Hamry

Další podněty z jednotlivých obcí:

- Abertamy - dostatek (či spíše nadbytek) rozvojových ploch, jsou navrženy i plochy transformační.
- Boží Dar - kompaktní celek, postačující rezervy.
- Bublava - přiměřený rozvoj s využitím enkláv mezi již zastavěným územím.
- Horní Blatná - kompaktní celek, postačující rezervy, přeložka silnice.
- Jáchymov - zahrnuje infrastrukturu sjezdového lyžování, rozvoj plochy v sídle, přestavba.
- Merklín - zahrnuje infrastrukturu pro sjezd. lyžování, nástup na budoucí lanovku na Plešivec v lokalitě Pstruží, předpoklad dalšího rozvoje bydlení.
- Nejdek – velmi rozsáhlé rozvojové plochy téměř všemi směry. I když se často jedná o území v současné době nesouvisle zastavěné, bylo by vhodnější jasně formulovat rozvojové směry a to i vzhledem k jejich dopravní obsluze.
- Nové Hamry – postupný rozvoj v souvislosti se změnami, problémy s parkováním.
- Pernink – rozvojové plochy pro bydlení (spíše nadbytek), návrh nové sjezdovky vč. zázemí v jižní části.
- Potůčky – poměrně rozsáhlé nové plochy pro bydlení, nová sjezdovka s vlekem.
- Stráž nad Ohří - koridor pro přeložku silnice I/13 v úseku Ostrov - Klášterec nad Ohří, rozvojové plochy pro bydlení.

- Stříbrná – uměřený rozvoj, využívající proluky ve stávající zástavbě, příp. plochy navazující.
- Hroznětín (mimo území) - přeložka silnice II/221 (JZ obchvat) významné pro zlepšení přístupu do centrální části karlovarského Krušnohoří.

USHO navazuje na dlouhodobou kvalitní práci Sdružení Krušné hory – Západ. Doporučuje ji jako příkladnou pro další řešení oblasti v rámci USHO, kde není dosažena tak pokročilá fáze rozvoje území. USHO nejde do takové podrobnosti jako strategie, naopak strategie je vhodným příkladem rozšíření možností Územní studie horských oblastí.

3.1.3 Sociologický průzkum v regionu Krušné hory – Západ v místní agendě 21. Zpracovatel Mariánskolázeňsko, dobrovolný svazek obcí

- Sociologický průzkum pro potřeby zpracování Strategie rozvoje regionu Krušné hory západ na léta 2008 – 2013
- Dotazník otázky:
 - o Cítíte se být dostatečně informována o dění v obci
 - o Jakým zdrojem získáváte informace
 - o Jaká problematika by měla být v obci více diskutována
 - Nejvíce veřejné prostranství, volnočasové aktivity
 - o Měla byste zájem se zapojit do věcí veřejných
 - o Chodíte k volbám
 - o Měli by se podporovat společné komunitní akce
 - o Jakou známkou, byste ohodnotily dále uvedené témata
 - Parkovací stání, odpady, vzhled obce, sportoviště....
 - o Co je potřeba v obci zlepšit
 - Pernink – snowpark, propagaci, úklid sněhu, vytvořit střed, služby ...
 - Krásný les – rekonstrukce domů, vzhled obce
 - Smolné pece – kulturní vyžití, doprava a komunikace
 - o Co je chloubou obce, co by se dalo propagovat
 - Pernink – lyžařské vleky, příroda, historie památky
 - Krásný les – historie, okolní příroda
 - Smolné pece – zeleň, zživotní prostředí
 - o Priority rozvoje jsou zejména na:
 - Údržba a rozvoj zeleň
 - Rozvoj dopravní infrastruktury
 - Posílení místní komunity, podpora tradic
 - Možnost pracovního uplatnění vmíste
 - Rozvoj cestovního ruchu
 - Sportovní vyžití
 - Dostupnost zdravotní pece
 - Možnost vzdělávání

Zde je uveden další vhodný způsob rozšíření Územní studie horských oblastí. Jako jedna z nejkvalitnějších forem se jeví forma dotazníkových šetření. USHO nemůže jít pro širší záběr do takovéto podrobnosti.

3.1.4 Program rozvoje města Kraslice 2007

- 3 témata
 - o definice projektu
 - o Vymezení akčních projektu
 - o Provázanost s rozpočtem
- 6 příloh
 - o Akční plán 2008 2009
 - o Vazba na rozpočet města
 - o Vyhodnocení ankety zastupitelů
 - o Monitorovací zpráva o rozvoji v roce 2006
 - o Záznam ze semináře
 - o Seznam projektu k dotacím
- Swot Kraslice
 - o Přednosti - dobrá poloha, atraktivní krajina, průmyslová tradice, dostatečné zdroje surovin, železnice, obec třetího typu
 - o Zápory – labilní výroba, vysoká nezaměstnanost, špatná dostupnost, urbanistická struktura města, veřejný pořádek, nedostatečná autorita místní samosprávy
 - o Příležitosti – rozvoj přeshraniční spolupráce, spolupráce uvnitř obcí Kraslicka, rozvoj středního školství, využití zdrojů strukturálních fondů
 - o Hrozby – úbytek obyvatel, nízká bytová výstavba, růst společensky nepřizpůsobivé vrstvy

Rozvojové pilíře

- o Centrum moderního průmyslu
- o Příjemné město pro život
- o Centrum cestovního ruchu (projekty)
 - Zřízení městského muzea
 - Podpora a údržba cyklostezek
 - Nove koupaliště výstavba
 - Podpora hudebních akcí s nadregionálním rozsahem
 - Vybudování standardizovaného informačního systému pro návštěvníky města Kraslic
 - Ustanovení pracovní skupiny pro rozvoj CR Kraslice - Klingenthal
- o Komunikující a dobře spravované město

V rámci 2. pilíře je řada projektů na rekonstrukci veřejných prostranství, koupaliště Sklená a městských sadů. Sledována je výstavba víceúčelové sportovní haly.

V rámci nového ÚP je uvažováno s novou průmyslovou zónou.

USHO souzní s Programem rozvoje města Kraslice a doporučuje je dále naplňovat a aktualizovat.

3.1.5 Rozvojový akční plán města Nejdek (aktualizace 2007)

- Prioritní oblasti:
- 1 – dopravní infrastruktura
 - 2 – rozvoj ekonomiky a cestovního ruchu
 - 3 – životní prostředí a infrastruktura
 - 4 – image města

- Globální cíle:
- 5 – rozvoj lidských zdrojů
 - 1 – doprava v klidu, pěší a cyklistická, obchvat
 - 2 – malé a střední podnikání vč. cestovního ruchu
 - 3 – zlepšení kvality obytného prostředí
 - 4 – čisté, upravené a bezpečné město
 - 5 – vzdělávání, kulturně společenské prostředí, sociální integrace

Projekty v oblasti cestovního ruchu: sportpark Limnická
víceúčelová hala
zimní středisko Nejdek
cyklostezky a cyklotrasy

Poznámka: obchvat města Nejdek není sledován v ZÚR Karlovarského kraje. Zpracovatel této studie doporučuje posoudit jeho význam z regionální (krajské) úrovně a v případě jeho opodstatnění použít pro aktualizaci ZÚR.

USHO souzní s Rozvojovým akčním plánem města Nejdek a doporučuje je dále naplňovat a aktualizovat.

3.1.6 Komentář k vybraným územním plánům

Abertamy - dostatek (či spíše nadbytek) rozvojových ploch, jsou navrženy i plochy transformační.

Boží Dar - kompaktní celek, postačující rezervy.

Bublava - přiměřený rozvoj s využitím enkláv mezi již zastavěným územím.

Jáchymov - zahrnuje infrastrukturu sjezdového lyžování, rozvoj plochy v sídle, přestavba.

Nejdek – velmi rozsáhlé rozvojové plochy téměř všemi směry. I když se často jedná o území v současné době nesouvisle zastavěné, bylo by vhodnější jasně formulovat rozvojové směry a to i vzhledem k jejich dopravní obsluze.

Stříbrná – uměřený rozvoj, využívající proluky ve stávající zástavbě, příp. plochy navazující

USHO doporučuje revidovat územní plány obcí dle navržených jednotlivých opatření navržených ve studii v další aktualizaci územních plánů obcí.

3.2 Infrastruktura

3.2.1 Priority rozvoje dopravní infrastruktury z hlediska dostupnosti území a posílení kooperačních vazeb

Z hlediska dostupnosti Krušných hor jsou nejdůležitější dopravní tepny R6 a I/13 a na ně se napojující radiály:

- I/25 (SRN Oberwiesenthal, Boží Dar, Jáchymov, I/13 Ostrov)
- II/221 (SRN Johannegeorgenstadt, Potůčky, Horní Blatná, Pernink, Merklín, I/13 Ostrov)
- II/220 (Nejdek, Karlovy Vary I/6)
- II/210 (SRN Klingenthal, Kraslice, Jindřichovice, I/6 Sokolov)
- III/21042 a III/21036 (II/210, Anenské údolí, Oloví Boučí, II/210)
- II/212 a II/213 (SRN Wernitzgrün, Luby, Skalná, Františkovy Lázně, I/21, Cheb R6)

Pro propojení turistických center je významný koridor Boží Dar – Pernink - Nejdek – Kraslice:

- II/219 (I/25 Boží Dar, Abertamy, Pernink II/221)
- III/21047 (II/219 Pernink, Nejdek, Lesík)

- III/21041 (Lesík, Šindelová, Dolní Rotava, II/210, Kraslice)

Vzhledem k obslužnosti území a dostupnosti sídel je významné propojení:

- II/218 (II/210 Kraslice, Luby II/212)

Ze získaných podkladů a průzkumů jsou pro silnice II. a III. vytipovány tyto investiční akce:

Projekty s nejvyšší prioritou:

Koridor silnice II/221 - Koridor zpřístupňuje rozvojovou oblast Plešivec a okolí. Je důležitým přístupem do oblasti jak z české, tak ze saské strany. Na trase se nacházejí kooperující střediska Pstruží (obec Merklín), Pernink, Abertamy, Horní Blatná s nabídkou zimních sportů a nástupními místy do běžeckých lyžařských tras a na cyklostezky.

K homogenizaci tahu je zapotřebí:

- o Obchvat Hroznětín
 - D.38 – Přeložka navrhované trasy silnice II/181 (dnes II/221) v prostoru Hroznětína
 - D.40 – Přeložka silnice II/221 v prostoru Hroznětína
- o Rekonstrukce silnice průtah Pstruží
- o Modernizace silnice – obchvat Horní Blatná

V obci Horní Blatné je z dopravního hlediska nutné realizovat obchvat k dnes nevyhovujícímu průtahu. Jsou zde 2 bodové závady. Jedna je přímo v centru, kde se projíždí nebezpečnou křižovatkou s nedostatečnými rozhledovými poměry, druhá je v místě dopravně nepřehledného železničního podjezdu, navíc pro silnici II. třídy s nedostatečnou podjezdnou výškou. Nová trasa by měla řešit obě tyto závady. Ze zatím známých záměrů tuto podmínku řeší VPS č. D.31 – přeložka silnice II/221 v prostoru Horní Blatné.
- o Hraniční přechod Potůčky – Johanngeorgenstadt

Úprava přechodu pro provoz autobusů.

Koridor silnice II/220 – Koridor R6 - Stará Role – Nejdek zpřístupňuje z Karlových Varů a od silnice R6 Nejdecko a rozvojovou oblast Nové Hamry

- o Obchvat Stará Role - propojení II/220 a II/222 (Stará Role – Počerny) jako ½ profil budoucí R6

V rámci plánované výstavby obchvatu Karlových Varů navrhujeme přeložit II/220 mezi Novou a Starou Rolí do navrhovaného koridoru obchvatu Karlových Varů (záměr D.81) směr Počerny v kategorii II.třídy s napojením na silnici II/222. Tím by se II/220 vyhnula zastavěnému území Staré Role.

homogenizace a lokální přeložky III/2204 Hroznětín – Odeř - Děpoltovice (II/220) bez JV obchvatu Děpoltovic – D37

- o V případě realizace obchvatu Staré Role bude homogenizace této propojky mezi Hroznětínem a Novou Rolí tvořit nejrychlejší trasu z Karlových Varů na Plešivec a dále alternativní trasu do oblasti Klínovce.

Koridor silnice II/210 - Sokolov / Karlovy Vary - Oloví / Jindřichovice - Kraslice – Klingenthal

Koridor zpřístupňuje rozvojovou oblast Bublava – Stříbrná, která je dnes v Karlovarském kraji společně s Božídarskem nejznámějším lyžařským střediskem.

Ve studii se předpokládá, že stávající silnice II/210 zůstane ve své trase nezměněna tzn. přes Jindřichovice a dále ji budou využívat vozidla s tonáží do 10t. Alternativní trasa přes Oloví se přeřadí také do silnic II. tříd, nicméně vzhledem k stavebním

parametrům komunikace se bude využívat coby nejkratší trasa Kraslice – Sokolov (R6) osobními automobily a autobusy. V koridoru jsou navrženy tyto projekty:

- o homogenizace a lokální úpravy v trase Boučí – Oloví – Dolní Rotava (II/210), pro 7t
 - D18- Rekonstrukce silnice křižovatky II/210 x III/21042 – Dnešní stav křižovatky je z pohledu dopravní bezpečnosti neuspokojivý.
 - Úprava křižovatky v Boučí silnice II/210 x III/21036
- o homogenizace a lokální úpravy II/210 v trase Dolní Nivy – Jindřichovice – Dolní Rotava – Kraslice, pro 10t
 - D26 - Přeložka silnice u Rotavy – úprava křižovatky II/210 x III/21041 - Dnešní stav křižovatky je z pohledu dopravní bezpečnosti neuspokojivý.
 - D27 – Přeložka silnice u Jindřichovic – řeší nevyhovující směrové parametry trasy
 - Rekonstrukce silnice II/210 v úseku Jindřichovice – D. Nivy - návrh úpravy směrových parametrů trasy v úseku serpentin
 - Dopravně bezpečnostní opatření na průtahu Jindřichovic
V obci je potřeba řešit bezpečnost pěších např. návrhem chráněných přechodů.
- o Silnice III/ 21036 a III/21042 převedení v úseku Anenské údolí, Oloví, Boučí do silnic II. tříd.
- o silniční přechod Bublava – Aschberg do 7t
Stávající přechod je dobře situován v blízkosti oblíbené turistické destinace v blízkosti sjezdovek na Bublavě. Stávající přechod je určen pro vozidla do 3,5t. V rámci studie jsou navrženy tyto úpravy
 - Úprava stávajícího silničního přechodu a navazující komunikace pro průjezd autobusů
 - Výstavba chodníků pro pěší v úseku státní hranice – Bublava.

Koridor Silnice II/219 Boží Dar - Abertamy - Pernink – Nejdek

Koridor II/219 propojuje rozvojové oblasti a plochy rekreace nadmístního významu Klínovec – Fichtelberg, Plešivec a Nejdek resp. Nové Hamry. Úprava koridoru umožní kooperaci mezi horskými turistickými centry propojením hromadnou dopravou včetně cyklobusů a skibusů a usnadní dostupnost nástupních míst jak pro letní tak zimní turistiku.

- o Rekonstrukce silnice II/219 Pernink – Boží Dar
- o homogenizace a lokální úpravy v trase III/21047 Pernink – Nejdek, zařazení jako II/219
 - Úrovňový nechráněný přejezd u Perninku
 - Bodová závada v podobě podjezdu pod železnicí s nevhodným směrovým vedením komunikace a zejména s nedostatečnou podjezdnou výškou
 - Převedení silnice III/21047 v úseku Pernink, Nejdek, Lesík na II. třídu

Projekty se střednědobou prioritou

Koridor Silnice II/219 Nejdek – Kraslice

Dokončení koridoru II/219 od Božího Daru přes Nejdek do Kraslic nabídne relativně rychlé a bezpečné propojení mezi turistickými centry v horních polohách Krušných hor. Tím vznikne potenciál pro užší kooperaci těchto center a zejména se zvýší dopravní obslužnost a dostupnost nejen pro návštěvníky, ale zejména pro stálé obyvatele hor.

- o Homogenizace a lokální úpravy v trase III/21041 Nejdek – Šindelová – Dolní Rotava, zařazení jako II/219. Tzn. rozšíření komunikace na kategorii S7,5 s šířkou zpevnění 6,5m s lokálními úpravami směrových oblouků.

Koridor silnice III/213 Horní Lomany - Luby

- o Přeložení koridoru II/213 (dnes mezi Vojtanovem a obcí Starý Rybník) do koridoru dnešní silnice III/21313, a to v úseku od silnice I/21 (Horní Lomany) po Starý Rybník s návrhem JV obchvatu kolem Starého Rybníka. Tato trasa souvisí též s rozvojem horské oblasti Ašsko.

V rámci této studie navrhujeme přeřazení následujících komunikací z II na III. třídy z důvodu malého dopravního vytížení a stavebního stavu, který většinou neodpovídá kategorii silnice II. třídy.

- silnice II/222 v úseku Vřesová – křižovatka Smrčina u Jindřichovic

3.2.2 Systémy turistických a rekreačních tras (cyklo a pěší turistika, běžecké lyžování, nástupní a odpočinkové body, zajímavosti na trasách)

Cyklodoprava - hlavním cílem by měla být větší provázanost značených cyklotras na cyklotrasy v SRN, zvýšení bezpečnosti cyklistů oddělením páteřních cyklotras od silniční dopravy resp. výstavba cyklostezek, kvalitní informační systém na trasách včetně technické podpory. V tomto smyslu jsou zde vytipovány tyto akce:

- o Cyklistická stezka Jáchymov – Klínovec
Po dokončení cyklostezky Ostrov – Jáchymov je potřeba nalézt a dokončit její pokračování v trase od Jáchymova kolem Klínovce např. přes Suchou na Boží Dar s napojením na cyklostezky v Kurort Oberwiesenthalu. Cyklostezka je úzce provázaná s přeshraničním projektem Stříbrná stezka, což s sebou nese jistý marketingový potenciál;
- o Vyznačení cyklotrasy po bývalé silnici Rolava – Jeřábí vrch – SRN
Cyklostezka by vedla po stávající účelové komunikaci k hraničnímu přechodu pro pěší /cyklisty - v této studii značený US210 Velké jeřábí jez. (Přebuz) - Carlsfeld
- o Výstavba / vyznačení cyklotrasy pro propojení Bublavy a Sachsenberku v souběhu nebo po stávající komunikaci III / 2187 a propojení cyklostezkou Kraslice - Klingenthal podél komunikace II/210
- o Nezávisle na této studii probíhá projekt Karlova stezka, který se zabývá propagací a vyznačením této přeshraniční cyklostezky. Její trasa na české straně bude převážně kopírovat již stávající cyklotrasy.

- Běžecké lyžování

Krušnohorská lyžařská magistrála KLM

Jednou z hlavních priorit běžeckého lyžování je Krušnohorská lyžařská magistrála KLM, která je v různých podobách jednou z nejoblíbenějších běžeckých tras v Krušných horách. K její stabilizaci v terénu a následnému provozu je zapotřebí:

- Zahrnutí KLM do strategických rozvojových dokumentů pro dané území, zapracování KLM do ZÚR Karlovarského kraje a koordinace propojení na ZÚR Ústeckého kraje
- Vyřešit problematické části z hlediska ochrany přírody a lesního hospodářství
- Vyznačit a provozovat zatím neznačený úsek KLM kolem Klínovce
- Zajistit informovanost formou webových stránek s přehledem strojově upravovaných tras na webových stránkách KK (již běží ve zkušební verzi)

- o Dořešení místních tras navazujících na KLM
Neméně důležitými jsou navazující běžecké trasy na KLM, které propojují nástupní místa a místní běžecké okruhy v blízkosti turistických center s KLM a následně s trasami na saské straně Krušných hor. Právě tyto místní trasy vytvářejí síť různě náročných běžeckých tratí jak z pohledu techniky, tak z pohledu výkonnosti lyžaře. Síť tras by měla uspokojit jak širokou veřejnost, tak výkonnostní lyžaře. Doporučujeme tato opatření:
 - Stabilizace běžeckých tras s návazností na KLM včetně přechodů do SRN. Zde by byla vhodná kooperace s německou stranou ohledně údržby běžeckých stop na společných propojovacích trasách mezi ČR a SRN.
 - Běžecké stopy by měly být stabilně umístěny na stejných komunikacích a stopy je žádoucí udržovat tak, aby se minimalizoval pohyb lidí mimo vybrané trasy.
 - Ohledně provozování tras a řešení střetů s ochranou přírody a lesního hospodářství bude nutné postupovat obdobně jako při návrhu KLM.

Koncepce běžeckého lyžování

Celkové pojetí KBL:

- základní cíl: napomoci tomu, aby Krušné hory byly během zimy vřidnější k návštěvníkům mimo sjezdářské areály --> motivovat k hojnějšímu využívání k rekreaci a sportu;
- v případě vícedenní rekreace by měla motivovat k ubytování v místě;
- v případě jednodenní rekreace by měla motivovat k užívání placených služeb v místě (parkování, občerstvení, servis na úpravu lyží, zapůjčení vybavení).

Konkrétní cíle:

1. Vytvořit mapový podklad – kompletní soupis míst k provozování zimních sportů mimo areály sjezdového lyžování;
2. Mapový podklad projednat s AOPK, OOP, obcemi (--> obecní lesy a jiné majetky), LČR (--> honitby);
3. získat rámcový přehled o nutném doplnění sítě tras;
4. rámcová představa o financování sítě (provoz, sezónní údržba, investice);
5. stabilizovat pokrytí jádrového území Krušných hor na území Karlovarského kraje systémem běžeckých tras s následujícími parametry, tzn. s niveletou min. cca 800 m.n.m.

Základní parametry systému tras:

1. dvě souběžné cesty v ose západ – východ, tj. mezi Kraslicemi a hranicí s Ústeckým krajem
- v případě lesních kalamit nebo jiných problémů musí být k dispozici náhradní spojení jednotlivých částí systému

2. dostatečně husté propojení dvou základních cest

- možnost odklonů v ose západ - východ
- využití hezkých místních tras
- využití hloubky pohoří v ose jih – sever

3. připojení všech důležitých center minimálně ze dvou směrů

- možnost dostat se do obce musí být dostatečně snadná, aby to nesvádělo míjet místa pro ubytování a občerstvení;

4. místní okruhy – tam, kde to sněhové a terénní podmínky dovolují, přivést běžkaře na zajímavá nebo hezká místa s návratem do místa ubytování či parkování;

5. spojky do Saska - na vhodných místech alespoň 5 spojení (možno i více)

6. speciální trasy pro menšinové uživatele zimních hor

- rozšířit zimní nabídku v Krušných horách --> rozšířit řady možných návštěvníků;
- minimalizovat konflikty na běžeckých tratích – poskytnutím legálního prostoru;

7. systém tras doplnit dostatečně hustou sítí infrastruktury

- parkoviště,- občerstvení,- převlékárny,- ubytování,- půjčovny a servis

8. v okrajové části Krušných hor mít připraveny trasy pro částečné využití sezóny

Třídy použití tras:

1. páteřní turistická trasa (= KLM)
2. vedlejší turistická trasa
3. doplňková turistická trasa
4. trasa vhodná pro běžkaře se psy
5. závodní nebo tréninková trasa pro běžecké lyžování
6. závodní nebo tréninková trasa pro biatlon
7. vycházková trasa (pro pěší chodce bez běžek, pro rodiny s velmi malými dětmi)
8. trasa pro psí spřežení
9. trasa pro zimní vyjížděky na koni
10. plochy pro létání na padácích
11. trasy pro sněžnice a skialpinismus

- **Pěší turistika**

- o Sít' značených pěších tras dle Klubu českých turistů je někdy totožná s trasou cyklotras a bývá často vedena v koridorech silnic III. tříd. Je to zapříčiněno špatnou průchodností územím z důvodu chráněných oblastí přírody. S ohledem na bezpečnost provozu je potřeba v nebezpečných úsecích ochránit pěší a vymežit je mimo dopravní prostor komunikace nebo cyklostezky výstavbou nového chodníku nebo případně lávky přes vodoteč.
- o Sít' značených turistických tras je relativně hustá s různým stupněm obtížnosti. Trasy propojují zajímavá místa v oblasti (rozhledny, památky, přírodní atraktivita) a jsou na ně napojeny např. naučné stezky. Chybí značené propojení pro pěší na saskou stranu od Bublavy po Potůčky a od Potůček po Boží Dar.
- o Výchozími body jsou (kromě nástupních bodů ve volné krajině) přirozeně turistická centra jako: Bublava, Stříbrná, Nové Hamry, Pstruží, Pernink, Abertamy, Horní Blatná, Potůčky, Jáchymov, Boží Dar, která jsou lehce dostupná od větších měst: Ostrov, Nejdek, Kraslice. Zvýhodněné jsou oblasti přístupné od železničních a autobusových zastávek.
- o Jedním z nedostatků je malé množství vhodných vyznačených tras pro vozíčkáře. Pro lidi odkázané na vozík jsou tyto trasy zárukou, že projedou bez problémů celou stezku a že je v půli výletu nepřekvapí nějaká nečekaná nástraha.

Zajímavosti na trasách:

- o Probíhá přeshraniční projekt „Stříbrná stezka“, který zahrnuje hornické památky na české i německé straně Krušných hor. Společný projekt má významný vliv na rozšíření cestovního ruchu.

- Boží Dar - zpřístupnění štol v blízkosti Božího Daru, vybudování zázemí pro turisty, značená naučná stezka.
- Ostrov - vybudování expozice Ostrovsko a hornictví, vybudování naučné víceúčelové stezky Ostrovsko a hornictví; vybudování a vyznačení cyklotras.
- Jáchymov – úprava ploch Hornického náměstí jako východisko Stříbrné stezky.
- Suchá – vybudování stálé výstavy s tematikou hornictví v kostelíku v osadě Suchá, vybudování místního infocentra a značení turistických cest na území osady.
- Breitenbrunn – sanace technického památníku báňské historie Silberwäusche Antonsthal. Annaberg – vybudování turistického systému značení hornických pamětihodností ve městě.
- o Zpřístupněné památky jsou např.:
 - Blatenský vodní příkop
 - Rozhledna na Blatenském vrchu
 - Vlastivědné muzeum v Horní Blatné
 - Jáchymov - Královská mincovna
 - Tisovský vrch u Nejdku
- o Ohrožené a nevyužívané památkově hodnotné objekty:
 - Klínovec – rozhledna
 - Jáchymov - měšťanské domy na náměstí Republiky
 - Kostel či kaple v obcích a sídlech Stříbrná, Tisová, Oloví, Přebuz, Rudné, Nejdek, Vysoká Štola, Hroznětín, Pernink, Horní Blatná, Boží Dar, Suchá, Jáchymov.

USHO doporučuje výše uvedené aktivity zohlednit při rozvoji cestovního ruchu v rámci horských oblastí.

3.3 Krajina

3.3.1 Specifické aspekty ochrany přírody a krajiny v souvislosti s rozvojem cestovního ruchu

Krušné hory mají mnoho přírodních atraktivit přechodová rašeliniště s mnoha unikátními rostlinami. Podkrušnohoří pro své osídlení a zejména průmysl není nejvhodnějším místem pro volně žijící zvířata. Proto Krušné hory jsou bohaté na zvěř, která má zde výrazně lepší životní podmínky. Přírodní specifika jsou často součástí vymezených zvláště chráněných území.

Sportovní a rekreační využití je hlavním motivem návštěvnosti Krušných hor. Uskutečňuje se v liniích (běžecké lyžování, cyklistika, pěší turistika) nebo v plochách (viz. vymezené plochy rekreace nadmístního významu).

Zimní rekreace

Krušnohorská lyžařská magistrála (KLM) je v kontaktu s NPR Božídarské rašeliniště a s regionálními biocentry Božídarské rašeliniště a Rolava. Ke střetu se zájmy ochrany přírody v zásadě nedochází. KLM je vedena po stávající cestní síti. Nejhodnotnějším úsekem je NPR Božídarské rašeliniště, kde průchod rezervací je řešen a je minimální předpoklad, že by docházelo k devastaci území. Mimo zimní období KLM umožňuje vedle Božídarského rašeliniště návštěvu NPR Velký močál a PR Přebuzského vřesoviště.

Ostatní běžecké tratě - pokud budou trasy udržovány vhodnou technikou, nepředpokládá se, že by docházelo k devastaci maloplošných chráněných území. Pohyb návštěvníků po vyznačených cestách na zamrzlé půdě se sněhovou pokrývkou nemůže v zásadě poškodit nebo znehodnotit floru Krušných hor. S ohledem na zvěř a ptactvo by údržba tras s technikou způsobující hluk měla být prováděna pouze během dne cca do 16:00 hod.

Letní rekreace

Cyklotrasy - stávající i připravované trasy jsou vymezeny na zpevněných asfaltových silnicích, místních a účelových komunikacích a není předpoklad, že by docházelo ke kolizi se zvláště chráněnými územími a registrovanými významnými krajinnými prvky. Cyklotrasy mohou zajišťovat přístup k přírodním atraktivitám, jako je tomu u NPR Božídarské rašeliněště.

Pěší turistika - do stávajících turistických tras jsou dnes již zakomponovány všechny významné přírodní atraktivity. U vytypovaných ZCHÚ navrhujeme zviditelnit jejich zpřístupnění a doplnit je o příslušnou vybavenost

Doporučení:

- o pokud se ke sportu a rekreaci budou používat výhradně trasy k tomu určené, nemělo by dojít k rozporům mezi zájmy ochrany přírody a sportovně rekreačním využíváním Krušných hor
- o vhodnou vybaveností a přístupovou cestou je možné zviditelnit vytypovaná zvláště chráněná území (ZCHÚ);
 - o NPR Velké jeřábí jezero
 - o PR Malé jeřábí jezero
 - o PR V rašelinách
 - o PP Přebuzské vřesoviště
 - o PP Rotava
 - o PP Vlčí jámy
 - o PP Kamenný hřib
 - o PP Vysoký kámen

3.3.2 Územní důsledky případné územní ochrany nebo realizace vodních nádrží LAPV

Návrhy lokalit pro akumulaci povrchových vod (LAPV) vycházejí z Generelu (2010), který má být promítnut do Plánu hlavních povodí České republiky.

Kategorie A zahrnuje nádrže, jejichž vodohospodářský význam spočívá v doplnění zdrojů pitné vody. Předpokládá se využití v dlouhodobém horizontu (50 – 100 let).

Kategorie B zahrnuje nádrže, které by měly sloužit k:

- nadlepšování průtoků
- k protipovodňové ochraně

Záměry mají být přezkoumávány v šestiletých cyklech ve vazbě na zpřesňování prognóz klimatických změn.

V řešeném území horské oblasti Krušné hory se nachází následující dosud aktuální LAPV:

LAPV **Chaloupky** na horním toku Rolavy (kat. A – vodárenská)

- plocha 193 ha, z toho les 101 ha a ZPF 91 ha
- obec Přebuz (dále N. Hamry, V. Pec)
- zasahuje do EVL Krušnohorské blato (mokřad)

- nezasahuje do silniční sítě, údolím Rotavy je však vedena cyklostezka č. 2000 (Nové Hamry – Přebuz); její přeložka by měla být součástí záměru
- vzhledem k vodárenskému využití nelze předpokládat významnější rekreační využití